

A NEVELOSZÜLOK

képzési tulajdonságprofiljainak európai szintézise
Bulgáriára, Magyarországra, Romniára vonatkozóan
(képesítési követelmények, modulrendszeru képzési
kínálat)

A dokumentum száma: **5_2_EU_hu**

Nevelőszülői szakma képzésének vizsgaanyagának és tananyagmoduljainak európai szintézise Bulgáriában, Magyarországon, Romániában és

Készítette : Greta Nord Isère

5.2_EU_fr

Ce projet a été financé avec le soutien de la Commission européenne. Cette publication n'engage que son auteur et la Commission n'est pas responsable de l'usage qui pourrait être fait des informations qui y sont contenues.

TARTALOMJEGYZEK

ELSŐ FEJEZET : BEVEZETÉS	5
1. PROJEKT BEMUTATÁSA.....	7
1.1 Projekt keretei.....	7
1.2 Célkitűzések.....	8
1.3 Célközönség.....	8
1.4 Hatások.....	9
1.5 Partnerség és a szerepek felosztása a projektben.....	9
2. PROJEKT MÓDSZERTANA.....	11
2.1 Módszertani alapok.....	11
2.2 Kompetencia alapú megközelítés (APC), mint a projekt vezérfonala.....	12
3. A PROJEKT EREDMÉNYEI.....	14
4. A KÉPZÉSI REFERENCIAPROFILOK (KÉPESÍTÉSEK, KÉPZÉSI MODULOK KÍNÁLATA) EURÓPAI SZINTÉZISÉNEK SPECIFIKUS MÓDSZERTANA A NEVELŐSZÜLŐ KÉPZÉSBEN BULGÁRIÁBAN, MAGYARORSZÁGON ÉS ROMÁNIÁBAN.....	15
4.1 A tanúsítványok kidolgozása során követett célok.....	15
4.2 Nevelőszülő képzés moduljainak kínálata és az Európai Képzési Keret (EKKR)17	17
4.3 Kredit átvitel az Európai Képesítési Rendszerbe.....	18
MÁSODIK FEJEZET: A VIZSGAANYAG	21
1. ALKALMAZOTT ELJÁRÁS A VIZSGAANYAG FELÉPÍTÉSÉRE.....	23
1.1 Támogatócsoport különböző partnereinek a szerepe.....	23
1.2 Vizsgaanyag felépítésébe bevont szereplők:.....	24
1.3 Az intézmények amelyeknél az adatokat begyűjtötték.....	26
1.4 Munka ütemterve.....	27
2. VIZSGAKÖVETELMÉNYEK ÖSSZEÁLLÍTÁSÁNAK OPERATÍV MÓDSZERE.....	29
2.1 A kompetencia egységek európai képzési megállapodása.....	29
2.2 Nevelőszülői vizsgaegységek összetétele.....	30
2.3 Vizsgaanyag táblázat.....	33
2.4 Az EKKR különböző szintjei ahová a partnerek elhelyezik a nevelőszülői szakképesítésüket.....	33
3. RÉSZ: KOMPETENCIA EGYSÉGEK ÉS KOMPETENCIA MUTATÓK EURÓPAI SZINTÉZISE	34
ÖSSZEFOGLALÁS	45
BIBLIOGRÁFIA	49

ELSŐ FEJEZET
BEVEZETES

Projekt bemutatása

1.1 Projekt keretei

Az Egyesült Nemzetek gyermekek jogairól szóló egyezménye, a gyermekvédelem alapszövegeként, elismeri, hogy a gyermekeknek joguk van a saját családjukban való életre. A gyermekek intézetben való elhelyezése csak legvégső megoldásként merülhet fel, szükség esetén. Ennek ellenére, bizonyos európai tagállammá vált országokban, a gyermekek szociális kirekesztettsége, akár fogyatékoságukból, elhagyottságukból vagy szélesebb értelemben érzelmi vagy szociális hiányukból adódóan, intézetben való elhelyezésük túlságosan gyakran jelentette az egyetlen javasolt alternatívát.

Ez a gyakorlat a gazdasági és kulturális nyomás ellenére tovább él. Az Európa Tanács 2003. március 5-i parlamenti ülése jelentésének előírásai az elhagyott gyermekek sorsának javítására vonatkozóan az adott országokat a következőkre kéri fel:

- az intézményi rendszer csökkentését és a gyermek családi kapcsolatainak helyreállítását célzó tevékeny politika kialakítására, az intézményesítéssel szemben egyéb megoldások fejlesztésével, melyek a gyermek saját családjához való visszatérését, nevelőszülőknél vagy családi otthonokban való elhelyezését, napközi otthonok létrehozását helyezik előtérbe
- folyamatosan javítani az állásban lévő személyzet képzési szintjén, amennyiben szükséges külföldi partnerek segítségével.

Közép-Kelet Európa, körülbelül 20 éve, jelentős politikai, gazdasági és társadalmi változásokon ment keresztül, melyek alapján változtatták meg a lakosság bevételeinek eloszlását. Ez a változás azonnal érzékelhető volt egyes lakossági rétegek, és különösen a leggyengébbek: serdülő gyermekek és idősek szociális védelmének gyengülésében.

Bulgáriában az állami hatalmak intézményesítették az elhagyott gyermekek elhelyezési gyakorlatát, melynek jelentős hatásai voltak különösen a szakképzett személyzet felvételét illetően - számuk jóval az alatti, mely a gyermekek különleges szükségleteinek kielégítésére elegendő lenne. A bolgár hatóságok felmérték a helyzet jelentőségét, és kijelentették, hogy a gyermekek intézményi rendszerből való kiemelése elsődleges kérdés, és a gondozásba vételre vonatkozó alternatív megoldások bevezetése szükségessé vált, nevezetesen napközi otthonok létrehozásával.

Romániában a 60-as években bekövetkező születési arány jelentős visszaesése után, a kormány a születések számát növelő politikát vezetett be, lehetővé téve a családok számára a gyermek intézetben való elhelyezését állami költségen. (3/1970. törvény az elhagyott gyermekek árvaházakban való elhelyezéséről.) A létező törvények megreformálását célzó politikai akarat lehetővé tette az elhagyott gyermekek intézetben való elhelyezéséről szóló törvény 1997-es eltörlését.

Eközben Franciaországban, a nevelőszülő állami diploma (DE AF) létrehozása új jogi státusszal ruházta fel a nevelőszülőket: javít a gondozásba vétel minőségén, bővítve a képesítés megszerzéséhez szükséges előzetes feltételeket, valamint a kötelező képzés tananyagát, és biztonságossá teszi e szakemberek státuszát. A törvény teljes egészében

2007. január 1-jén lépett hatályba. Célja, hogy lehetővé tegye a szakdiploma megszerzését azon nevelőszülők számára, akik a szociális és családi ellátás törvénykönyvének 421. Törvény 15. cikkében megjelölt kötelező képzést elvégezték. A Franciaországban dolgozó 46 800 hivatalos nevelőszülő közel 65 000 gyermeket fogad (vagyis átlagban 1,7 gyermek minden befogadó családnál), 10-ből 9 bírósági döntés következtében. Az állami nevelőszülő diploma igazolja a szükséges kompetenciákat kiskorúak vagy fiatal nagykorúak saját otthonban, a saját családi közösségben való állandó befogadásához, a gyermeknek nyújtott szociális segítség vagy bírósági gyermekelhelyezés keretében. Az állami nevelőszülő diploma megszerzését előkészítő képzés szakmai referenciagyűjteményre épül (a szakma / beavatkozási terület meghatározása, funkciók / tevékenységek referenciái valamint kompetenciákra vonatkozó referencia gyűjtemény), ami egyszerre adja meg a képzés valamint a kompetenciák megszerzését igazoló képesítés rendszerét.

1.2 Célkitűzések

Az ASSISTANT FAMILIAL – **AFUE** francia képesítés transzferére irányuló projekt célja szakemberek képzése a családba való befogadás területén, 3 országban (Bulgária, Magyarország és Románia), a francia „assistant familial” (nevelőszülő) képzés módozatainak átültetésével.

Az AFUE projekt beindítása lehetővé teszi a szociális szféra szereplőinek szakmai továbbképzését. A nevelőszülők így képzettebbek, hatékonyabbak lesznek, nagyobb szakértelemmel fognak rendelkezni és jobban tudnak majd kezelni valamennyi felmerülő helyzetet. Kapcsolatteremtő készségük és szakértelmük a gyakorlatban a kommunikáció, a fogadás és a kíséret gyakorlásával, a különböző helyzetekben és sürgősségi esetekben való reagálási képességeik (megfigyelés, elemzés, cselekvés) növelésével, a mindennapi élethez kapcsolódó szakmai ismereteik (higiénia, komfort, biztonság, rendtartás, táplálkozás...), valamint általános tudományos ismereteik (pszichológia, pedagógia) bővülésével kerül megerősítésre. A képzőintézmények megújított, az adott országhoz igazított, megfelelő és elismert képzési kínálattal rendelkeznek majd a 4 európai országban (Bulgária, Románia, Magyarország, Franciaország).

A projekt ezúton támogatja egy olyan képzési rendszer kidolgozását, mely közös európai módszerek beillesztésével segíti a kompetenciák átláthatóságát és elismerését. A projekt által kidolgozott eljárás bevezeti a kompetencia alapú képesítés fogalmát a nevelőszülő szakmát érintő szakmai tevékenységekre vonatkozóan.

1.3 Célközönség

A diploma transzfer által érintett célcsoportok a következők:

- A három partner országban – Bulgária, Románia és Magyarország – tevékenykedő nevelőszülők, akiknek jelentős szakmai fejlődésre van szükségük.
- A képzőintézmények képzési szakemberei, akik gyakorlata országonként különböző, és akiknek nem minden esetben áll megfelelő pedagógiai forrás a rendelkezésükre.
- Tágabb értelemben a szociális és a gyermekgondozási szférában dolgozók.

A végső célcsoport természetesen azon szociálisan hátrányos helyzetű gyermekek összessége, akik számára a projekt megvalósítása lehetővé teszi majd, hogy jobb körülmények közé kerüljenek és újraalkossák a fejlődésük számára oly fontos társadalmi köteléket.

1.4 Hatások

Hatás a szociális munkásokra:

Ami a „terepen” dolgozókat, vagyis a szociális munkásokat illeti, képzetesebbek, hatékonyabbak lesznek, nagyobb szakértelemmel fognak rendelkezni, és jobban tudják majd kezelni az összes felmerülő sürgős esetet.

Ez az alábbi területek fejlődésével jár:

- a foglalkoztatás, a kommunikáció, a fogadás és a kíséret gyakorlatában jelentkező kapcsolatteremtő készség és szakértelem
- a különféle és sürgős helyzetekkel szembeni reagálás (megfigyelés, elemzés, cselekvés)
- a „segítő” csapat tagjaival való kommunikációs képességek a fizikai és lelki állapotra vonatkozóan
- a mindennapi élethez kapcsolódó (higiénia, komfort, biztonság, rendtartás, táplálkozás...), valamint a szakintézmények működésére vonatkozó szakmai ismeretek
- általános tudományos ismeretek (pszichológia, pediátria) a szakorvosokkal való vegyes csapatokban való hatékony együttműködésért
- tanulási módszerek és gondolkodási folyamatok elsajátítása

A képzőintézményekre gyakorolt hatás:

A képzőintézmények lesznek a direkt felhasználók, figyelembe véve szükségleteiket és az ágazatot érintő képzések aktuális hiányát. A munkálatokban részt vevő előíró és finanszírozó intézmények minden országban élvezik a kínálatban való részvétel örökös lehetőségét.

A szakképzési kínálatra és a képesítések átláthatóságára tett hatás: a képzőintézmények megújult, az adott országhoz igazított, megfelelő és elismert képzési kínálattal rendelkeznek majd a 4 európai országban (Bulgária, Románia, Magyarország és Franciaország).

1.5 Partnerség és a szerepek felosztása a projektben

A projekt céljai, az elérésükért beindított tevékenységek típusai, a támogató partnerek és intézmények száma és összetettsége jól felépített szervezést és szigorú irányítást igényel.

Erről a partnerek közös gondolkodást követően felállítottak egy működési rendet.

A partnerség a négy országban (Bulgária, Franciaország, Magyarország és Románia) 11 szervezetből áll. Ezek alap-és továbbképzési központok, tanácsadó irodák, egyetemek, egyesületek, nemzeti ügynökségek.

A projekt céljai, az elérésükért beindított tevékenységek típusai, az érintett szektorok, a felhasználók és a résztvevők sokszínűsége, a támogató partnerek és intézmények száma és összetettsége jól felépített szervezést és szigorú irányítást igényel, amit a projekttel kapcsolatban át kell gondolni.

Erről a partnerek közös gondolkodást követően felállították az alábbi működési rendet:

- „Projektvezető” intézmény kiválasztása, mely a projekt tudományos, adminisztratív és pénzügyi promóciójáért és irányításáért felel: P0: Szófiai Egyetem (Bulgária)
- „Általános koordináló” szervezet kiválasztása, mely a projekt általános koordinálásáért felelős a projektvezetőt segítő különböző partnerek között: P4: GIP FIPAG (Franciaország)
- Egy „kapcsolattartó” intézmény kiválasztása minden országban (Görögországon kívül), amely az általános koordináló szervezetet segíti. Feladata lesz a projekt teljes időtartama alatt saját országában a célok megvalósításáért beindított tevékenységek koordinálása. P5: GRETA NORD ISERE - Franciaország, P2: SAPI - Bulgária, P10: PARTENER Egyesület - Románia, P7: Pécsi Tudományegyetem - Magyarország
- „Állandó külső ellenőrző” intézmény kiválasztása a projekt működési módjára, a használt metodológiára, a kapott eredményekre vonatkozóan, különösen a kidolgozott anyagokat és kiértékelésüket illetően. A választás a GRETA VIVARAIS PROVENCE intézményre esett. A projekt teljes időtartama alatt ő tölti be a minőség ellenőr szerepét.
- Szakértő intézmények kiválasztása, melyek a kutatási és kidolgozási munkákért felelnek minden egyes ország kapcsolattartójával közvetlen együttműködésben

A projekt partneri hálózatát az alábbi szervezetek alkotják:

BULGÁRIA:

- Szófiai St Kliment d'Ohrid Egyetem (a projekt elindítója)
- Szociális tevékenységek és gyakorlatok intézménye (SAPI)
- Országos szociális támogatási ügynökség
- Országos oktatási és szakképzési ügynökség

FRANCIAORSZÁG:

- [Szakképzés és szakmai beilleszkedés közhasznú társulás – Grenoble-i Akadémia \(GIPFIPAG\)](#)
- [Greta Nord Isère – Továbbképzési](#) központ,
- Greta VIVARAIS PROVENCE (Kiértékelő).

MAGYARORSZÁG:

- Pécsi Tudományegyetem

ROMÁNIA:

- [PARTENER Egyesület – lasi helyi fejlődésére alakult kezdeményező csoport](#)
- [Alexandru Ioan Cuza Egyetem - lasi](#)
- Megyei gyermekjogvédő igazgatóság – lasi

2

Projekt módszertana

2.1 Módszertani alapok

A FRANCIA NEVELŐSZÜLŐ végzettség transzferje több transzfer tapust foglal magába :

- **Földrajzi átültethetőség** : A Franciaországban létező „assistant familial” (nevelőszülő) képzés transzferéről van szó három partner országba (Bulgária, Románia, Magyarország), figyelembe véve a kulturális és egyéb sajátosságokat, hogy elérhető legyen az európai politikának megfelelő, a négy európai országban létező gyakorlatok harmonizálása. A transzfer magában foglalja a francia tapasztalat eredményének, a francia nevelőszülő diplomának rendelkezésre bocsátását a román, bolgár és magyar partnerek részére. A román, magyar és bolgár partnerek átvehetik ennek a diplomának és részeinek egészét vagy egy részét azon kihívások függvényében, amelyekkel szembesülnek, illetve a vonatkozó jogi keretek szerint. A projektben foglal különböző tevékenységek lehetővé teszik az átvett részek adaptálását, hogy teljes egységet alkossanak, figyelembe véve a három ország háttérének specifikumait.
- **Módszertani átültethetőség** : E transzfer projekt alkalmából felmerül annak kérdése is, hogy az európai partnerek között megosztásra kerüljön egy közös, ugyanazon a megközelítésen, vagyis „a kompetencia alapú megközelítésen” (APC) alapuló pedagógiai kultúra. E közös pedagógiai kultúra, amit az európai közösség képzések területén végzett munkái ösztönöznek, a képzés és a foglalkoztatottság közötti lehető legnagyobb összhang megtalálására támaszkodik. Az APC fokozatosan épült fel egy metodológia köré, ami a gazdaság szükségleteiből kiindulva építi fel a képzési eszközöket, hogy azok megfeleljenek az említett szükségleteknek. A folyamat a következő: SZAKMAI TEVÉKENYSÉGEK – ELŐIRT KOMPETENCIÁK – A KÉPZÉS TARTALMA – KÉPESÍTÉS. A projekt lehetővé teszi minden partner számára, nevezetesen a Közép-Kelet Európai partnerek számára, hogy a képzés célkitűzéseire vonatkozó elképzelést átvegyék.
- **Ágazati átültethetőség**: A projekt egyik tevékenysége abban áll, hogy a diagnózis felállításának fázisában, felmérje a partner országokban meglévő, a személyek védelmére vonatkozó különböző törvényhozói és jogi kereteket. Az elhagyás és a szociális veszélyeztetettség problematikájához kötődő tanulmány és megállapítások más szektorokban is terjeszthetők lehetnek: jog, igazságszolgáltatás, megelőzés, mediáció. Elképzelhető a transzfer az egészségügyi terület számos szakmája irányába, ahol rendkívüli módon jelen van a segítő kapcsolat – egyébként a kompetenciák kidolgozása (modulrendszer) és a projekt globális kidolgozása átültethető minden más szektorra.

A transzfer megvalósításához szükségesnek bizonyult:

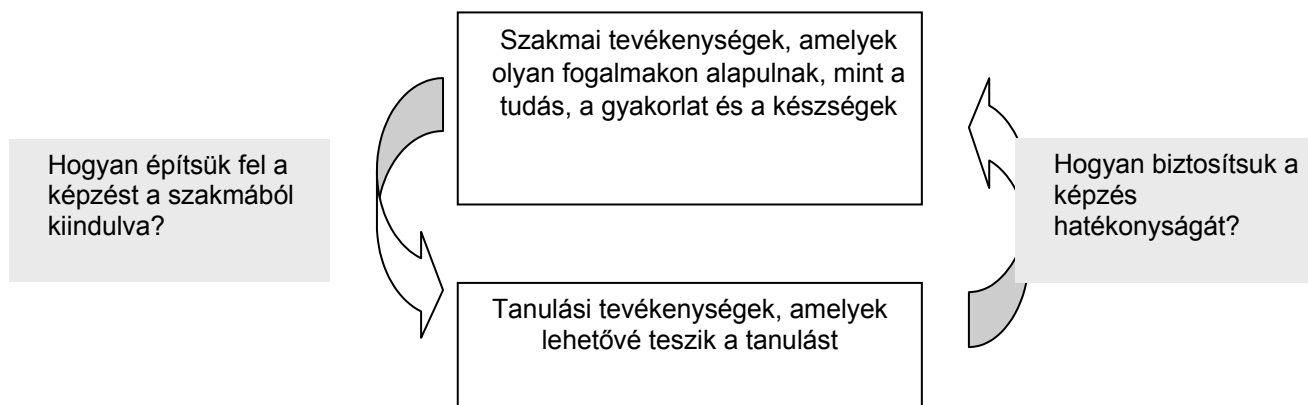
- A segítő kapcsolat fejlődését gátló akadályok beazonosítása a különböző országokban

- Alkalmazni és átültetni a képzés kialakítását, hogy megfelelő eszközök álljanak a képző intézmények és munkáltató/továbbképző típusú intézmények rendelkezésére a segítő kapcsolattal megbízott szociális munkások szakmai fejlődése érdekében.
- Népszerűsíteni egy megfelelő, megújított képzési kínálatot, mely a segítő kapcsolat fejlesztési eszközeként integrálja a célcsoport sajátosságait a nemzeti és európai szolidaritási politikák szolgálatában.
- Részletesebben meghatározni a családba fogadáshoz kötődő problematikák fogalmi hátterét, jobban beazonosítani a résztvevőket.
- Összhangba hozni a meglévő ismereteket és megkönnyíteni a problémamegoldást ezen a területen.

2.2 Kompetencia alapú megközelítés (APC), mint a projekt vezérfonala

A képzők fokozatosan kifejlesztettek egy megközelítést arra, hogy „úgy gondoljanak a képzésre, mint egy gazdasági teljesítmény mozgatórugójára”: ez a Kompetencia alapú megközelítés.

A Kompetencia Alapú Megközelítés egy olyan megközelítés, látásmód, vezérfonal, amely értelmet ad a képzés elvégzésének. Ez az irányvonal az aktuális szakmai tevékenységek egymáshoz illesztését foglalja magába, hogy egy adott végzettséget nyújtson, és az ehhez a munkához szükséges tananyagok megszerzését, azaz olyan képzési ismeretek megszerzését biztosítja, amelyek valódi munkahelyekké alakulnak át.

Ez a vezérfonal, a kompetencia alapú megközelítés a képzők kompetenciáinak új területét hozta létre, a **képzés megtervezést**.

A képzés megtervezésének meghatározása, amit a projektben megfogalmaztunk, a következő:

« Képzés folyamán alkalmazott tervezési módszerek együttese ». Az elemzés tárgya mindig egy szervezet, egy szolgálat. A képzés megtervezése tehát módszerek, eszközök, eljárások együttese, amely az alábbiakat tartalmazza :

- Emberi erőforrás problémájának elemzése egy munkaszervezeten belül
- Ennek a problémának lefordítása képzési szükségletre
- Azoknak a feltételeknek a meghatározása, amelyek között a képzés választ ad a szükségletekre
- Annak értékelése, hogy az eljárás hatással van-e a problémára
- Esetleges korrigálások bevitelére. »

A transzfer keretén belül külön hangsúlyt helyeznek a képzés tervezési módszertanra, a kompetencia alapú képzés alkalmazásával.

Azoknak az eredményeknek az összessége, amelyek a módszertani választás tárgyát képezték, a következőkből áll:

- Állapotrajzok létrehozásának módszertana a 3 országban
- Feladatprofil kidolgozásának módszertana
- Képzési rendelet pozícionálásának módszertana a szakmai képesítések európai keretében

A projekt eredményei

No.	Az eredmény címe	Kódja
1	Állapotrajz a és diagnózis a gyermekvédelmi gondoskodásra szoruló gyermekek szociális és nevelési gondozásba vételének módozatairól, valamint diagnózis a szakképzési szükségletekről Bulgáriában	1_BG_fr 1_BG_bg
	Állapotrajz és diagnózis a gyermekvédelmi gondoskodásra szoruló gyermekek szociális és nevelési gondozásba vételének módozatairól, valamint diagnózis a szakképzési szükségletekről Magyarországon	1_HU_fr 1_HU_hu
	Állapotrajz a és diagnózis a gyermekvédelmi gondoskodásra szoruló gyermekek szociális és nevelési gondozásba vételének módozatairól, valamint diagnózis a szakképzési szükségletekről Romániában	1_RO_fr 1_RO_ro
2	Az állapotrajzok és a szakképzési szükségletekről felállított diagnózisok európai szintézise Romániára, Bulgáriára és Magyarországra vonatkozóan	2_EU_fr 2_EU_bg 2_EU_hu 2_EU_ro
3	A francia „assistant familial” cím átvitelképességének feltételeiről készített tanulmány a Bulgáriára, Magyarországra, Romániára vonatkozó állapotrajzok és szakképzési szükségletekről felállított diagnózisok alapján	3_EU_fr 3_EU_bg 3_EU_hu 3_EU_ro
4.1	A családba fogadás szakembereire vonatkozó szakmai feladatprofil Bulgáriában.	4.1_BG_fr 4.1_BG_bg
	A családba fogadás szakembereire vonatkozó szakmai feladatprofil Magyarországon.	4.1_HU_fr 4.1_HU_hu
	A családba fogadás szakembereire vonatkozó szakmai feladatprofil Romániában.	4.1_RO_fr 4.1_RO_ro
4.2	A családba fogadás szakembereire vonatkozó szakmai feladatprofil európai szintézise Bulgáriára, Magyarországra és Romániára vonatkozóan.	4.2_EU_fr 4.2_EU_bg 4.2_EU_hu 4.2_EU_ro
5.1	A családba fogadás szakembere képzéseinek tulajdonságprofilja Bulgáriára vonatkozóan (képesítési referenciagyűjtemény/tulajdonságprofil, modulrendszerű európai képzési program)	5.1_BG_fr 5.1_BG_bg
	A családba fogadás szakembere képzéseinek tulajdonságprofilja Magyarországra, vonatkozóan (képesítési referenciagyűjtemény/tulajdonságprofil, modulrendszerű európai képzési program)	5.1_HU_fr 5.1_HU_hu
	A családba fogadás szakembere képzéseinek tulajdonságprofilja Romániára, vonatkozóan (képesítési referenciagyűjtemény/tulajdonságprofil, modulrendszerű európai képzési program)	5.1_RO_fr 5.1_RO_ro
5.2	A családba fogadás szakember képzési tulajdonságprofiljainak európai szintézise Bulgáriára, Magyarországra, Romániára vonatkozóan (képesítési követelmények, modulrendszerű képzési kínálat)	5.2_EU_fr 5.2_EU_bg 5.2_EU_hu 5.2_EU_ro
6	Pedagógiai eszközök gyűjteménye Bulgáriában, Magyarországon, Franciaországban és Romániában a családba fogadás/nevelőszülő szakember képzéséhez	6_EU_fr 6_EU_bg 6_EU_hu 6_EU_ro
7	Képzők képzése európai program a létrehozott források és anyagok transzferéhez	7_EU_fr 7_EU_bg 7_EU_hu 7_EU_ro
8	Honlap	www.projetafue.eu
9	CD ROM „Családba fogadás Európában”	

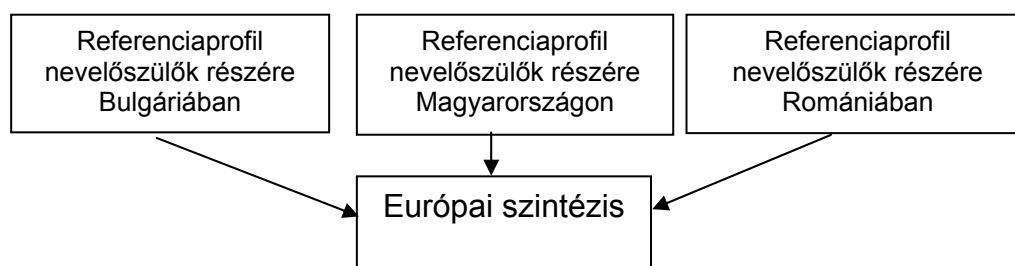

A Képzési referenciaprofilok

(képesítések, képzési modulok kínálata) európai szintézisének specifikus módszertana a nevelőszülő képzésben Bulgáriában, Magyarországon és Romániában

- Azok az elemzések, amelyek a Képzési referenciaprofilok (képesítések, képzési modulok kínálata) európai szintéziséhez vezettek a nevelőszülő képzésben Bulgáriában, Magyarországon és Romániában, a következők:
- A transzfer mindhárom országában kialakították a nevelőszülői képzés referencia profilját (képesítések, képzési modulok kínálata) a szakmai tevékenységekből kiindulva és a francia tananyagot képező transzfer elemeken keresztül,
- Majd abból kiindulva, hogy ezek a profilok egymással kiegészíthetők, a 3 tananyagot összehasonlították, elemezték és egy európai szintézisben egyesítették

A képzési tananyag 2 részből áll:

- Vizsgakövetelmények (RC)
- Képzési modulok kínálata

4.1 A tanúsítványok kidolgozása során követett célok

A nevelőszülői vizsgakövetelmények (RC) egy olyan dokumentum, amely gyakorlatilag összekötő kapcsolatot képez a két világ, a munka világa és a képzés világa között, és ez a dokumentum mindkét világhoz tartozik. A vizsgakövetelmények mindenképp egy kompetencia listából állnak. Ezek a kompetenciák adott szakmai területekre vonatkoznak. A kompetenciák az adott szakmai területekből erednek. A képesítés így ennek megfelelően a RAP-pal összhangban lett kialakítva.

Az vizsgakövetelményeknek két célja van:

- Egyrészt összekötő kapocsként szolgálnak a szakmai tevékenységek között, másrészt pedig a tanulási területek között.
- Hasznos a bizottság számára a kompetenciák igazolásának területén.

Ami az 1. célt illeti, az RC hasznos eszköz a képzők számára. A pedagógia folyamatban le kell bontani a tudást tanulási egységekre. Ugyanakkor a tudás feldarabolása a tudás felaprózódásához vezethet (ez az a megközelítés, amely a Pedagógia Célok szerinti pedagógia módszer vizsgálatának tárgyát alkotja). Az Kompetencia alapú megközelítéssel együtt ennek a tudásnak az elsajátítása hasznos, mert mobilizálják a gyakorlatban azokat a kompetenciákat, amelyek helyet kapnak az adott szakmai tevékenységben. Ebből a szempontból a vizsgakövetelmények dokumentuma felhasználásra kerül a képzés folyamán végig, hogy értelmet biztosítson a tanulásnak, és kialakítsa a képzésben az értékelési helyzeteket. A képzés értékelése ebben az esetben egy olyan értékelés, amely a képzőt arra vezeti, hogy segítsen a képzettnek a megszerzett tudást felmérni és azonosítani a fejlődési pontját. A képzés értékelését tehát ez a cél, a segítségnyújtás jellemzi.

Ami a 2. célt illeti, az RC hasznos eszköz a vizsgabizottság számára, amely a képesítés kiadásáért felelős.

A nevelőszülői vizsgakövetelményeket (RC) két fő feladat betöltésére hozták létre:

- közvetítési funkció: az RC a képzők részére hasznos, hogy lehetővé tegye számukra, hogy folyamatosan összekapcsolják:
  - A tudást, amit tanítottak
  - A folyamatosan növekvő kompetenciákat a megszerzett tudással,
  - A szakmai feladatokat azokkal, amelyekben felhasználásra kerülnek az elsajátított kompetenciák.
- Ugyanakkor hasznos eszköz azon jelöltek értékelési folyamatában, akik nevelőszülők szeretnének lenni.

A nevelőszülői vizsgakövetelmények egy kompetencia lista, de nem csupán ez, mert a nevelőszülői vizsgakövetelmények, mint ahogy a neve is mutatja, alapként szolgálnak a képesítés megszerzéséhez. Ebből a célból a kompetenciákat ki kell egészíteni azoknak a szituációknak a leírásával, amelyekbe a jelölteket kell helyezni, amikor a kompetenciáik értékeléséről van szó.

A vizsgakövetelmények meghatározzák azokat a feltételeket, amelyekkel a kompetenciákat értékelni kell, illetve az elvárt eredményeket. Ebből a szempontból alapvetően fontos alapot képez a kompetenciák értékelésére. Minden vizsgát, amelyek során értékelik a kompetenciákat, meg kell feleltetni a képzési megállapításnak, amely a vizsgakövetelmények alapját alkotja.

A vizsgakövetelmények a tananyag folyamatos kidolgozását írják elő.

Ahhoz, hogy elkészítsék a vizsgakövetelményeket, a munka közös alapja minden képző csapat számára a nevelőszülői kompetenciaprofil volt. Ezeket a csapatokat úgy képezték ki, hogy ugyanazt a módszertant alkalmazhassák a transzfer minden országában. Az első kompetencia azonosítási munkát már minden országban megkezdték. A vizsgakövetelményeket a nemzetek közötti szemináriumok folyamán dolgozták ki.

4.2 Nevelőszülő képzés moduljainak kínálata és az Európai Képzési Keret (EKKR)

Az Európai Unió Bizottságának 2008. április 23-i döntése kimondja, hogy „2012-ben minden képesítést, amelyet egy országon belül dolgoznak ki, meg kell feleltetni az EKKR-nek”.

A nevelőszülők képzési moduljainak összeállítása nem csupán arra nyújt alkalmat, hogy gyakorlatban megvalósítsák ezt a döntést, hanem arra is, hogy kidolgozzanak egy módszertant, vagy akár egy módszert ezzel a céllal. Ugyanis az európai rendelkezések szabadságot biztosítanak az alkotók számára abban, hogy meghatározzák, hogyan készítsék ezt el.

2004-ben az EU tagállamai, a szociális szektorban dolgozók szerettek volna kialakítani egy közös referencia alapot azzal a céllal, hogy javítsanak a szakmai képesítések transzparenciáján. Ebből a célból a bizottság 2005-ben kidolgozott egy 8 szintből álló keretet. Ezt a keretet 2006. szeptember 6-án felülvizsgálták.

2008. április 23-án a bizottság érvényesítette a EKKR-t és kiadott egy szabályozást:

- 2008-tól kezdődően minden ország összhangba hozza a képesítéseket és a EKKR-t
- 2012-ben minden európai képesítés már a EKKR-rel kompetens.

A EKKR céljai a következők:

- Elősegíteni a munkaerő mobilitást Európában:
  - A EKKR lehetővé teszi a csatlakozók számára, hogy könnyebben leírják az általános kompetencia szintjeiket más országok toborzói számára.
  - Segíteni a munkaadókat abban, hogy megértsék a jelöltek képesítését.
- Elősegíteni az egész életen át tartó képzés:
  - A EKKR biztosítja az elméleti oktatás részeinek és a munka részeinek az összeillesztését minden országban.
  - Csökkenteni kell a távolságot a felsőoktatás és a szakmai oktatás között
  - Meg kell könnyítenie a Kreditátvitelt (VAE).

Ez a keret az oktatás és képzés területein alapul. Magába foglalja az összes képesítési szintet az általános oktatás és a szakoktatás és szakképzés területén, illetve a felsőoktatásban. A keret vonatkozik még a Kezdeti Képzés és a Folyamatos Képzés során nyújtott képesítésekre is.

A 8 szint a tanulási eredményekre, és nem a folyamatokra és az időtartamokra összpontosít. A megszerzett ismeretek 3 kategóriára oszlanak:

- Tudás
- Készségek
- Kompetenciák.

A Bizottság által elfogadott meghatározás a tudásra: *az oktatás és a képzés során kapott információk elsajátításának eredménye. A tudás olyan tények, elvek, elméletek és gyakorlatok összessége, melyek egy munka vagy tanulmányi területhez kapcsolódnak. Az EKKR elméleti vagy tényleges tudásra hivatkozik.*” Bizottság 2008- április 23-i előírásai.

A Bizottság által elfogadott meghatározás a készség fogalmára: „*képesség egy tudás alkalmazására és egy know-how használatára feladatok megvalósításához és problémák megoldásához. Az EKKR kognitív készségekre (a logikus, ösztönös, kreatív gondolkodás használatára) vagy gyakorlati (kézügyességre, valamint módszerek, alapanyagok, eszközök és berendezések használatán alapuló) készségekre hivatkozik*”.

A Bizottság által elfogadott meghatározás a kompetenciára: „*tudás, készségek és személyes, társadalmi vagy metodológiai hozzáállások munka vagy tanulmányi helyzetekben való alkalmazásának bizonyított képessége a szakmai vagy személyes fejlődés érdekében. Az EKKR a kompetenciákra felelősségvállalás és önállóság szemszögéből hivatkozik*”.

Az EKKR célkeretként szolgál.

4.3 Kredit átvitel az Európai Képesítési Rendszerbe

Egy kreditrendszer megvalósítására tettek javaslatot Koppenhágában 2002. november 20-án. 2004. november 20-án 32 oktatási és szakmai képzési miniszter, illetve az európai szociális partnerek és a Bizottság aláírták a Maastricht-i Egyezményt, amely az ECVET rendszerét, mint az EKKR nélkülözhetetlen mérési rendszerét határozza meg.

Az EKKR célja, hogy biztosítsa a szakmai képesítések transzparenciáját Európában (a képesítéseknek egyértelműeknek és összevethetőeknek kell lenniük). Az ECVET kreditrendszer célja, hogy biztosítsák a megszerzett képesítés transzferét és tőkésítését (a tudásnak egyik országból másikba átvihetőnek, illetve tőkésíthetőnek kell lennie).

Az ECVET célja

- a képzésben résztvevő személyek mobilitása,
- az életem át elvégzett tanulmányok eredményeinek érvényesítése,
- a képesítések átláthatósága,
- az európai szakképzés és szakoktatás szereplői közötti kölcsönös bizalom és együttműködés.

A tanulmányi eredmények nemzetközi kontextusba való transzferének biztosítása azt feltételezi, hogy a képzést nyújtók vagy a kompetens hatóságok partnerségi egyezményeket kötnek. Ezekben megnevezik

- a képesítések közötti megegyezőségeket (egységek és kreditpontok)
- a tanulmányi eredmények (tanegységek) felmérésének, transzferének és érvényesítésének folyamatait
- a minőségbiztosítás érdekében tett intézkedéseket.

Így az ECVET transzfer folyamata leírható a tanegységek megadására akkreditált hatóságok közötti csereként.

- A szervezetek egyike értékeli, kiosztja és rögzíti a krediteket.
- A másik szervezet érvényesíti a krediteket és elismeri azokat egy képesítés kiállításánál.

A transzferfolyamat megkönnyítése érdekében az ECVET azon alapszik, hogy a

- a képesítéseket tanulmányi eredmény formájában írják le

- a képesítéseket tanulmányi egységekben mutatják be.
- A krediteket az egységekhez rendelik hozzá, hogy minden egyes egységnek legyen megfelelője, valamint hogy a képesítés vonatkozásában megadják annak súlyát és értékét.

Egy tanulmányi egység tudás, készségek és kompetenciák halmaza, egy érvényesíthető képesítés legkisebb része. Egy tanulmányi egység vonatkozhat csak egyetlen képesítésre, vagy lehet több képesítés közös összetevője.

Az ECVET rendszerben egy tanegységnek (modulnak) tartalmaznia kell

- az egység általános címét
- az elvárt tudás, készségek és kompetenciák listáját
- a megfelelő tanulmányi eredmények értékelési kritériumait.

Az ECVET-ek odaítéléséhez több kritériumot is lehet használni:

- az egységek tartalmi jelentőségének megállapítását
- a referencia képzési program valós vagy feltételezett időtartamát
- egy tanuló valós vagy feltételezett terhelését intézményi oktatási keretek között
- ezek kombinációját.

A kreditpontokat elsősorban a képesítés egészéhez rendelik hozzá. Aztán a pontokat felosztják a különböző vizsgaegységek között annak függvényében, hogy azok mekkora jelentőséggel bírnak a képesítésben.

Megegyezés szerint, egy intézményi oktatás keretei között végzett, egy éves képzést igénylő képesítés 60 ECVET odaítélését teszi lehetővé.

Minden egyes vizsgaegység lehetővé teszi kompetenciák koherens egységének érvényesítését a szakma logikája szempontjából. A vizsgaegységek a „mindent vagy semmit” logikája helyébe a megszerzett tudás érvényesítésének logikáját helyezik.

A vizsgaegységeket (vagy UC)

- az összegyűjtés szabályát követve
- és a megfeleltetés szabálya szerint lehet megszerezni (együtthetők használata).

Az együtthetők hozzárendelése a különböző vizsgaegységekhez a kompetenciák szakma szempontjából tekintett fontosságának függvénye.

A vizsgaegységeket képzés útján, a megszerzett gyakorlati tudás érvényesítése útján, vagy e kettő kombinációjával lehet megszerezni.

A modulrendszerű nevelőszülő képzés eszközeinek kidolgozása keretein belül az Európai szakképesítési keretre való hivatkozás két módon nyilvánul meg:

- a képzési modulok elhelyezésében az európai keret 8 nyolc szintjének egyikén,
- valamint ECVET kreditek hozzárendelésében minden egyes modulhoz.

Az EKKR-re való intézményi hivatkozás feltételezi:

- hogy a képzés modulokra tagolódik:
- hogy minden egyes modul tudás, készségek és kompetenciák szerint írunk le

- hogy a tanulmányok nem formális keretben való beszámításának feltételei előre meghatározottak
- hogy a megfeleltetés szabályát alkalmazva minden egyes tanulmányi egységhez egy együttható rendelődik.

Így lehetővé válik

- adott számú ECVET kredit hozzárendelése minden egyes egységhez
- az egységek relatív jelentősége szerint, és a modulrendszerű nevelőszülő képzés elhelyezése az EKKR 8 szintjének egyikén.

MÁSODIK FEJEZET
A VIZSGAANYAG

Alkalmazott eljárás a vizsgaanyag

felépítésére

1.1 Támogatócsoport különböző partnereinek a szerepe

Bulgária :

A résztvevők szerepe a támogatói csoportban függ azoknak az intézményeknek a feladatkörétől és funkciójától, amelyeket képviselik, illetve a kompetenciáktól. A támogatói csoportot két munkacsoportra osztották fel. Az első csoport célja a dokumentumok kidolgozása volt. A L'ANPE és l'AAS biztosította az információkat a gyermekvédelmi szakellátásról és a terület jövőbeli perspektíváiról. Számot kell vetni egy új nemzeti projekt indításával „Gyermekkor mindenkinek” címmel, és ebben meg kell határozni azokat az intézményeket, amelyeket a veszélyeztetett gyermekek gondozásba vételére létre kell hozni Bulgáriában. Másrészt segíteni kell a szakembereket, hogy a csoportmunkában részt vegyenek. A fő feladatuk ennek a projektnek az értékelése, hasznosítása. Ez a csoport elsősorban az l'SAPI, a szófiai „Saint Célement d'Ohrid” Egyetem, az Országos szakképzési és szakoktatási intézmény képviselőiből, illetve a gyermek és család szociális intézmények képviselőiből állt Szófiában, Shoumenben és Pazardzhik-ban, a Szófiai Petko Rachov Slaveykov gyermekvédelmi intézet hozzájárult a konkrét kompetenciák és jellemzőik definiálásához. A Szófiai egyetem szakértői és a l'IAPS fő szerepet játszottak a képzési program kidolgozásában.

Magyarország :

A Pécsi Tudományegyetem Emberi Erőforrás Fejlesztési Kara Szak- és Továbbképzési Intézetének dolgozói a szakképzési program módszertanának kialakításában és a terv pozicionálásában vettek részt. A Baranya megyei Gyermekvédelmi Központ nevelőszülői hálózatának működtetői a szakmai ismeretek helytállóságáért feleltek.

Dr. Husz Mária egyetemi docens, Kultúratudományi Intézet, magyar munkacsoport vezetője. Tombor Viktória, egyetemi tanársegéd, Lippóy Dóra, szakoktató nagy szerepet játszottak a szakmai kompetenciák és a képzési modulok megszerkesztésében. Varga Veronika módszertani szaktanácsadó és Solymosi Éva nevelőszülői tanácsadó, a Baranya megyei Gyermekvédelmi Központ munkatársai, tapasztalataikkal hozzájárultak a kompetenciarendszer kidolgozásához. Dr. Kozma Béla a Comenius Szakképző Intézet igazgatója a szakmai képzés sajátosságainak ismeretével gazdagította a munkacsoport hozzáértését.

Románia

A jelen dokumentum kidolgozását több szervezet és/vagy személy együttműködésével és konzultációjával valósították meg:

- A Iasi-i „Al. I. Cuza” Egyetemet a jelen dokumentum kidolgozásában dr. Contiu SOITU egyetemi docens képviselte.

- A Iasi-i Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóságot a jelen dokumentum elkészítése során a végrehajtási igazgató, ing. Florin ION, és a gyermekek és családok szociális támogatása igazgatóság helyettese, Niculina KARÁCSONY jogász és Angelina ENACHE a Családsegítők erőforrásainak és tanácsadó központjának koordinátora képviselte.
- A Iasi-i Partner Szövetség – Helyi Fejlesztési Kezdeményezés csoportot a jelen dokumentum elkészítése folyamán Catalin ILASCU a szakmai képzés szakvezetője és munkatársa, és Alina CIORNEI, az életen át tanulás tanácsadója képviselte.
- A konzultációkon más szociális és gyermekvédelmi intézmények, képzési és tanúsítási intézmények osztályai, igazgatóságai is részt vettek (Országos Felnőttképzési Tanács) és szakmai szervezetek (Nevelőszülők Országos Szervezete).

1.2 Vizsgaanyag felépítésébe bevont szereplők:

Bulgária :

Vizsgaanyag felépítésében résztvevő képzők :

Nom prénom	Fonction	Etablissement
MdCdr.Neli Petrova-Dimitrova	egyetemi tanár	Szófiai egyetem
Hristina Ocetova	egyetemi adjunktus	Szófiai egyetem
Marina Pironkova	egyetemi adjunktus Maître assistant	Szófiai egyetem
Stefan Stefanov	egyetemi adjunktus Maître assistant	Szófiai egyetem
dr.Nadiya Stoykova	Igazgatási osztály vezető	SAPI
Yanitsa Nedelcheva	oktató	SAPI
Katya Karadjova	oktató	SAPI

Vizsgaanyag felépítésében részvevő szakemberek :

Nom prénom	Fonction	Etablissement
Bilqna Koycheva	Igazgató	Közsegélyező Központ – Szófia
Veneta Gospodinova	Igazgató	Közsegélyező Központ – Shumen
Penka Nikolova	szakértő	Nemzeti Oktatási Felnőttképzési Ügynökség

Magyarország : Vizsgaanyag felépítésében résztvevő képzők :

CSALÁDNÉV – UTÓNÉV	Beosztás	Intézmény
Dr. Lükő István...	intézetigazgató egyetemi docens	PTE FEEK
Dr. Reisz Teréz	egyetemi docens	PTE FEEK
Tombor Viktória	egyetemi tanársegéd	PTE FEEK
Lippóy Dóra	szakoktató	PTE FEEK
Dr. Kozma Béla	igazgató	Comenius Szakképző Intézet

Vizsgaanyag felépítésében résztvevő szakemberek :

CSALÁDNÉV – UTÓNÉV	Beosztás	Intézmény
Varga Veronika...	módszertani szaktanácsadó	Baranya megyei Gyermekvédelmi Központ
és munkacsoportja Solymosi Éva	nevelőszülői tanácsadók	Baranya megyei Gyermekvédelmi Központ

Románia: Les formateurs ayant participé à la construction du RC

Nom prénom	Fonction	Etablissement
Contiu Soitu	egyetemi docens	Université AL.I.Cuza AL.I.Cuza Egyetem Iasi
Adrian Netedu	Conf. Dr.	Université AL.I.Cuza AL.I.Cuza Egyetem Iasi
Daniela Soitu	Conf. Dr.	Université AL.I.Cuza AL.I.Cuza Egyetem Iasi
Camelia Morariu	adjunktus	Université AL.I.Cuza AL.I.Cuza Egyetem Iasi
Mihaela Radoi	el�oad�o	AL.I.Cuza Egyetem Iasi
Catalin ILASCU	szakképzési tanácsadó	As. PARTENER GIDL
Alina CIORNEI	szakképzési tanácsadó Conseillère pour la formation continu	As. PARTENER GIDL
Angelina ENACHE	oktató	Gyermekvédelmi �s Szociális Központ Iasi

Les professionnels ayant participé à la construction du RC

Nom prénom	Fonction	Etablissement
Niculina KARACSONY	Directeur général adjoint et juriste Igazgatóhelyettes és jogász	Gyermekvédelmi és Szociális Központ Iasi Direction générale d'assistance sociale et de protection de l'enfant Iasi
Angelina ENACHE	Pszichológus és koordinátor	Gyermekvédelmi és Szociális Központ Iasi Direction générale d'assistance sociale et de protection de l'enfant Iasi
Liliana MIHALCEA	szociális asszisztens	Gyermekvédelmi és Szociális Központ Iasi Direction générale d'assistance sociale et de protection de l'enfant Iasi

1.3 Az intézmények amelyeknél az adatokat begyűjtötték

Bulgária:

- Szófiai egyetem;
- SAPI;
- Nemzeti oktatási és felnőttképzési intézet
- Állami Segítő Központ– Szófia;
- Állami Segítő Központ– Shumen;
- Állami Segítő Központ– Pazardjik ;
- Befogadó családok regionális központja – Szófia;
- Befogadó családok regionális központja – Pernik ;
- Befogadó családok regionális központja – Shumen ;
- Befogadó családok regionális központja – Smolyan ;
- Befogadó családok regionális központja – Gabrovo ;
- Befogadó családok regionális központja – Targovishte ;
- Befogadó családok regionális központja – Veliko Tarnovo ;

Magyarország :

- Comenius Szakképző iskola
- Szociálpolitikai és Munkaügyi Intézet
- Baranya megyei Gyermekvédelmi Központ

Románia :

- Iasi-i Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóság (Állami nevelőszülői szolgálat);
- Botosani-i Állami Területi Nevelőszülői Szolgálat (Állami nevelőszülői szolgálat);
- Iasi-i Városi Szociális Igazgatóság (Állami nevelőszülői szolgálat);

- Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóság Vaslui (Állami nevelőszülői szolgálat);
- Román Nevelőszülők Országos Kollégiuma (Országos szakmai szervezet);
- Iasi-i «Al.I.Cuza» egyetem (egyetem);
- Baia Mare Egyetem (egyetem);
- Iasi-i Partner Szövetség – Helyi Fejlesztési Kezdeményezés Csoport (ONG a szociális területen dolgozókkal/szakemberekkel);
- Romániai Caritas (ONG a szociális területen dolgozókkal/szakemberekkel)
- Országos Szakmai Felnőttképzési Központ (CNFPA) (Életen át tartó tanulás szabályozására létrehozott intézmény);

1.4 Munka ütemterve

Vizsgaanyagra vonatkozó nemzetközi munka-értekezletek ütemterve:

Csoport típusa	Hely	Dátum	Tárgy
Nemzetközi munka-értekezlet	Bourgoin	2010. május 3–5	Előkészítő képzés a szakanyag kidolgozására
Nemzetközi munka-értekezlet	Szófia	2010. június 28–29.	Első megvitatás, kontroll.
Nemzetközi munka-értekezlet	Budapest	2010. december 20.	Értékelés, javítások.
Nemzetközi munka-értekezlet	Lyon	2011. április 4-5.	Értékelés, javítások.

Vizsgaanyagra vonatkozó munka-értekezlet ütemterve Bulgáriában:

Cél	Hely	Idő
Feladat megosztás	Oktatási és Felnőttképzési Nemzeti Ügynökség	09.09.2010
Feladat megosztás	SAPI	06.01.2011
Feladat megosztás	Szófia Egyetem Pedagógiai és Alapfokú Oktatási Kara	13.04.2011
Módosítások értékelése és Feladat megosztás	Oktatási és Felnőttképzési Nemzeti Ügynökség	16.06.2011
Feladat megosztás	Oktatási és Felnőttképzési Nemzeti Ügynökség	12.09.2011

Vizsganyagra vonatkozó munka-értekezletek ütemterve Magyarországon:

Cél	Hely	Dátum
Az „RF” /Nevelőszülői képesítési követelmények kidolgozásának tanácskozása	PTE FEEK	2010. október 27.
Az „RF” /Nevelőszülői képesítési követelmények összeállítása	PTE FEEK	2010. november 22.
RF szerkesztése	PTE FEEK	2010. december 6.
RF szerkesztése	PTE FEEK	2010. december 9.
RF szerkesztése, fordítása	PTE FEEK	2010. december 17.
RF szerkesztése, javítása	PTE FEEK	2011. január 10.
RF átdolgozása	PTE FEEK	2011. január 17.
RF véglegesítése	PTE FEEK	2011. február 11.

Vizsganyagra vonatkozó munka-értekezletek ütemterve Romániában:

CÉL	HELY	IDŐ
Bourgoin Jailleu-i ülés után az AFUE projekt szakmai és vizsgakövetelmények kidolgozására munkacsoport létrehozása.	IASI	8-9 juin 2010
A romániai nevelőszülő szakma szakmai és vizsgakövetelményeinek szerkesztése	IASI	24 sept-29 nov. 2010

Vizsgakövetelmények összeállításának

operatív módszere

2.1 A kompetencia egységek európai képzési megállapodása

Az Európai Unió parlamentje előírja¹ a tagállamok számára a kreditrendszer (ECVET) alkalmazását, az országos képesítések felosztását úgynevezett „tanulmányi egységekre”.²

A kompetencia egységek képzési megállapodását a Parlament utasításának 2. melléklete írja le és az alább felsorolt elemekből áll. Minden egyes jellemzőt, amely megjelenik a képzési megállapodásban, megvitattak és a nevelőszülő európai képesítés céljaként tűzték ki.

Európai képzési megállapodás:

- Egy egység a képesítés egy olyan eleme, amely magába foglalja azon tudás, készségek és kompetenciák koherens egységét, amelyek egy értékelés, illetve azon ECVET kreditpont tárgyát képezik, amely ehhez tartozik. A képesítés több egységet foglal magába, és a képesítés ezeknek az egységeknek az összessége. Így egy hallgató megszerezheti a képesítést azáltal, hogy elvégzi az egységeket, amit a különböző országokban és különböző kontextusokban írnak elő (formális és nem formális, informális), az egységek tökécsítésére és a tanulmányi egységek elismerésére vonatkozó országos törvénykezések szerint.
- A képesítést alkotó egységek:
- leírják egyértelműen és érthetően a tudást, a készségeket és a kompetenciákat, amiket lefednek,
- koherens módon kerülnek meghatározásra és megszervezésre a globális képesítéshez képest,
- oly módon kerülnek kidolgozásra, hogy lehetővé teszik azoknak a tanulmányi egységeknek az értékelését és hitelesítését, amelyeket tartalmaznak.
- Egy egység lehet egyedülálló egy képesítéshez, vagy közös, több képesítéshez. A beszámított tanulmányok, amelyek egy elfogadott egységet alkotnak, helytől és módtól függetlenül megszerezhetők. Egy egységet tehát nem szabad összekeverni egy olyan elemmel, amely egy oktatási vagy egy képzési program elemét képezik.
- Azok a szabályok és eljárások, amelyek a tanulmányi egységek jellemzőinek meghatározására, az egységek kombinálására és összegyűjtésére vonatkoznak egy kiadott képesítés perspektívájában, az illetékes intézmények és a képzési folyamathoz

¹ Az Európai Unió Parlamentje és Tanácsa rendeletben meghatározta a képzési kreditek európai rendszerét a szakmai oktatás és képzés területén – ECVET) – 2008. április 9.

² Ezekre az egységekre használt kifejezés a projektben „vizsgaegység”.

társult partnerek által kerültek meghatározásra a hatályos országos vagy regionális szabályozásoknak megfelelően.

- Egy egységnek az alábbiakat kell tartalmaznia:
- az egység általános címét
- szükség esetén a képesítés (vagy képesítések) általános címét, amelyhez az egység kapcsolódik
- a képesítés referenciáját az EKRR szintjéhez viszonyítva, illetve adott esetben a képesítés országos keretéhez (CNC) viszonyítva
- a tanegységeket, amely a vizsgaegységet alkotják
- ezeknek a tanegységeknek értékelési eljárásait és kritériumait
- az egységhez előírt ECVET kreditpontokat
- egy vizsgaegység érvényességi időtartamát, ha van.

2.2 Nevelőszülői vizsgaegységek összetétele

(Hány vizsgaegység? Milyen okból? A francia képesítés mely részét tartották meg, vetették el és milyen okból?)

Bulgária:

A nevelőszülői szakképzés programjainak összehasonlítása arra a következtetéshez vezette a magyar munkacsoportot, hogy a francia és bulgáriai szakképzés tartalmi meglehetősen kompatibilisek.

a) Részlegesen megegyeznek a tartalmak :

- Kompetencia terület 1. A gyermek fogadása és beilleszkedése a fogadó családba
- Kompetencia terület 2. A gyermek tanulmányinak figyelemmel
- Kompetencia terület 3. Szakmai kommunikáció

b) Új tartalmak, amelyek a létező programokban nem szerepelnek :

- A gyermek biztonságának biztosítása
- Kommunikáció a gyermekkel
- A gyermek biológiai családjával való kapcsolattartás

A francia modell alkalmazása közben, figyelembe véve a bulgár nemzeti jogszabályozást, valamint az aktuális képzési programokat. Megőriztük a modellt, amely a kompetenciákra alapul, és megtartottunk 6 vizsgaegységet.

Magyarország :

A nevelőszülői szakképzés programjainak összehasonlítása arra a következtetéshez vezette a magyar munkacsoportot, hogy a francia és magyar szakképzés tartalmi meglehetősen kompatibilisek. Mindazonáltal nem tartották meg a francia képzés összes egységét, hanem csupán azokat amelyek a magyar képzési szükségleteknek megfeleltek, jelesül a 7. és 9. számú kompetenciát. Ezen a címen 10 vizsgaegység szerepel.

Magyarország úgy értékeli, hogy a nevelőszülők szakképzésének aktuális problémái vannak, ami miatt a francia képzettség transzferre Magyarországra alkalmas a képzési programok fejlesztésére.

Az előzményeket figyelembe véve a létező francia és magyar képzések összehasonlításából kiindulva, és az eljárási eltérések miatt, csak egy részleges transzfer irányozható elő. Másrészt a többi ország mintájára és a projekt céljainak megfelelően egy ECVET szisztéma jövőbeli megvalósítása kívánatos.

a) Magyarország különleges helyzetével összefüggésben a francia transzfer a következő lépésekben valósulhat meg :

- megőrzi a kompetenciák és modulok rendszerét
- megtartotta a kompetenciák rendszerét, amely a tevékenységekre alapul a francia szakképesítésben
- kiemeli az Országos Képzési Jegyzékkel kapcsolatos hasonlóságokat
- az ECVET rendszer logikáját integrálja, nevezetesen, ami a tanulmányok oktatási egységekre épülő megszervezését jelenti, valamint a képzés időtartamát.
- tiszteletben tartja a magyar akkreditációs eljárás lépéseit

b) A részlegesen megőrzött tartalmak :

- Kompetencia terület 1. A gyermek fogadása és beilleszkedése a fogadó családba, megegyezik a gyermekellátási alapfeladatokkal
- Kompetencia terület 2. A gyermek tanulmányinak figyelemmel kísérése megegyezik a gyermek adottságainak fejlesztéseire vonatkozó feladatokkal
- Kompetencia terület 3. Szakmai kommunikáció, megegyezik a kommunikációt fejlesztő gyakorlatok című kompetenciaterülettel.

c) Új tartalmak, amelyek nincsenek meg a létező szakképesítési programban :

- Mentálhigiéné
- Speciális szükségletű gyermekek gondozása
- Új tartalmak kiegészítik a fent megjelölt, már létező kompetenciákat

Románia

A Nevelőszülő foglalkoztatási standard és a francia nevelőszülő végzettség összehasonlító elemzését egy román csoport végezte el, akik ebben a projektben dolgoznak, azzal a céllal, hogy a tartalmak kompatibilisek legyenek. A különbségek csak a tartalom bemutatási módjára vagy szervezési módjára vonatkoznak.

Ez alapján, a Nevelőszülő foglalkoztatási standard elemzését követően 13 vizsgaegységet határoztak meg.

Mivel Romániában a szakmában dolgozók úgy gondolják, hogy a jelenlegi Foglalkoztatási Standard aktuális, a francia képesítés transzferje Romániába szükséges és megfelelő a képzési programok fejlesztése miatt.

Figyelembe véve a romániai különleges helyzetet – 2 normatíva, amely 2 akkreditált képzési programtípust tartalmaz, amelyek egymással konkurensak, de amelyek részben harmonizáltak - , a francia képesítés transzfere a következő szakaszokat tartalmazza:

c) Képzési programok összehasonlító elemzése és tartalmak kodifikálása a Foglalkozási Standarddal összhangban, illetve a francia nevelőszülői képzéssel összhangban:

- A képzési program tartalmait a Munkaügyi Minisztérium törvényeinek megfelelően dolgozták ki.

Ebbe a kategóriába tartozik az **1. Modul: Gyermekvédelem és gyermekek jogai**, amely összhangban van az **Általános kompetenciákkal: 2. Gyermekek jogainak védelmének felügyelete**.

d) Részleges tartalom. Például:

- **1. modul: Gyermekvédelem és gyermekek jogai** (francia cím), amely összhangban van az **Általános kompetenciákkal: Gyermek egészségének felügyelete**, és **Specifikus kompetenciákkal: Gyermek biztonságának biztosítása**.
- **2. modul: Gyermek növekedése és fejlődése** (francia cím), amely részben lefedi az **Általános kompetenciákat: Készségek életen át tartó fejlesztése**, és a **Specifikus kompetenciákat: Gyermek integrálása a társadalomba; Gyermek támogatása az oktatási folyamatban; Kommunikáció a gyermekkel**.
- **3. Modul: Hivatásos nevelőszülő szerepe és helye a szolgálatok rendszerében** (francia cím), az **Alapvető kompetenciákhoz: Saját tevékenység megszervezése; Ismeretek és készségek fejlesztése; Csapatmunka**.

Az új tartalmak, amelyek nem léteznek még a már meglévő programokban:

Azok, amelyek teljes egészében lefedik a kompetencia egységeket, a következők:

Specifikus kompetenciák: Gyermek integrálása a hivatásos nevelőszülő családjába; Gyermek iratainak kezelése; Harmonikus kapcsolat biztosítása a vér szerinti vagy nevelőszülői családdal.

Az új tartalmak kiegészítik az eddigieket, s a fent megjelölt aspektusok csak példaként kerültek megadásra.

2.3 Vizsgaanyag táblázat

UC N°1 : Egység címe

VIZSGAANYAGBAN ÉRTÉKELT ISMERETEK LISTÁJA ÉS ISMERETEK RÉSZLETEZÉSE

Kompetenciák	Kompetenciák részletezése

Szám	Ismeretek	Leírás
E1	CX...	Vizsga leírása : Időtartam : Megvalósítási feltételek : Felkészülési idő : Vizsga formája : Osztályozási rendszer Az értékelés szempontjai Vizsgabizottság összetétele: ECVET: EKKR szint:

2.4 Az EKKR különböző szintjei ahová a partnerek elhelyezik a nevelőszülői szakképesítésüket

Partner országok	EKKR
Bulgarie	3
Hongrie	3
Roumanie	2
France	4

RÉSZ: Kompetencia egységek és kompetencia mutatók európai szintézise

1. Kompetencia egység: Gyermek befogadása és integrációja a befogadó családba

KOMPETENCIA EGYSÉGBEN ÉRTÉKELT KOMPETENCIÁK LISTÁJA ÉS KOMPETENCIA MUTATÓK

Kompetenciák	Kompetencia mutatók
C1.1 Integráció módjainak azonosítása	<p>C1.1:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Azonosítani az családba való integráció módjait a gyermek tulajdonságai és a nevelőszülői család jellegzetességeinek függvényében. - Figyelembe venni ezeket az integrációs módokat a pluridiszciplináris támogató csapat keretében. <p>C1.2:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Azonosítani a családi helyzet függvényében az okokat, amelyek hatással lehetnek a gyermek integrációjára. - Megtalálni a megoldásokat a válsághelyzetekre. <p>C1.3:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Biztosítani a gyermek számára a családhoz való alkalmazkodáshoz szükséges időt. - Olyan életkeretet felajánlani a gyermek számára, amely azonos a család többi tagjának életkeretével. <p>C1.4:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Mobilizálni az anyagi és emberi erőforrásokat egy gyermek befogadásához a gyermek szükségletei, a fejlettsége és az élettörténete alapján. - Adaptálni az életkeretet, ritmust és higiéniát a gyermek fejlettségéhez, figyelembe véve a személyiségét és a magánszféráját. - Felmérni a gyermek személyes tisztálkodási szokásainak meglétét vagy hiányát. - Kísérni a gyermeket a személyi higiéniai
C1.2 Helyzetek / okok azonosítása, amelyek befolyásolhatják a gyermek integrációját a nevelőszülői családba	
C1.3 Egy nem megkülönböztető bánásmód biztosítása a család többi tagjához viszonyítva	
C1.4 Gyermek fizikai szükségleteinek megválaszolása	
C1.5 A gyermek fizikai szükségleteinek megválaszolásában való részvétel	
C1.6 Ápolási szükségletek megválaszolása	
C1.7 Gyermek integrációja a befogadó családba (megfelelő élet feltételeinek biztosítása)	
C1.8 Azoknak a jellegzetességeknek a felismerése, amely az olyan gyermek gondozásához és neveléséhez kapcsolódnak, aki krónikus betegségben vagy fogyatékoságban szenved.	

szokások fejlesztésében.

C1.5:

- Elősegíteni a gyermek szükségleteinek megfelelő kapcsolatok kialakítását.
- Biztosítani a gyermek számára, hogy kifejezze az érzéseit és a gondolatait egy helyzetben.
- Megőrizni a gyermek családképét, elsősorban, hogy beszélnek róla.

C1.6:

- Felismerni a gyermek elsődleges gondozási szükségleteit.
- Felismerni és figyelembe venni a gyermek egészségi állapotát.
- Képesnek lenni arra, hogy a gyermeket elkísérjék a rendszeres orvosi vizsgálatokra.
- Gyorsan reagálni a gyermek kórházba szállítására sürgős esetben, ha az állapota súlyos.
- Beadni a gyógyszereket az orvosi utasítások szigorú betartásával.

C1.7:

- Azonosítani és vigyázni a gyermek helyét a befogadó családban az elhelyezés teljes időszaka alatt, és szükség esetén segítséget kérni a támogató csoporttól.
- Elmondani a pluridiszciplináris csapatban a befogadó család tagjai és a gyermek között lezajlott interakciókat, figyelembe véve a gyermek szavát és érdekét.
- Felajánlani a gyermek számára egy személyes teret.
- Kialakítani egy biztonságos, funkcionális és esztétikai teret a gyermek számára.
- Megtartani a saját életkeretet, amely alkalmazkodik a gyermek tulajdonságaihoz.

C1.8:

- Fogyatékos gyermeket gondozni, teljes egészében felismerve a döntés következményeit.
- Képesnek lenni a környezet előkészítésére.
- Információkat szerezni a betegségről, gondozásáról; tudni és akarni együttműködni egészségügyi intézményekkel.
- Segíteni a gyermeket és a környezetét, hogy elfogadják a betegséget.

2. Kompetencia egység: Gyermek tanulásának és szakmai képzésének kísérése

KOMPETENCIA EGYSÉGBEN ÉRTÉKELT KOMPETENCIÁK LISTÁJA ÉS KOMPETENCIA MUTATÓK

Kompetenciák	Kompetencia mutatók
C2.1 Gyermek globális fejlődésének elősegítése	<p>C2.1:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Nevelési modellt kínálni a gyermek részére, amely összhangban van a személyes projekttel, adaptálni a családtörténethez, a kultúrához és a fejlődési szakaszhoz. - Biztosítani a gyermek számára, hogy kifejezze az elvárásait és a személyes tervet. - Azonosítani a társadalmi integráció módjait a gyermek tulajdonságainak függvényében. - Alkalmazni ezeket a társadalmi integráció módokat, és tapasztalatot cserélni a támogató csoporttal. - Elősegíteni a gyermek értékelését az oktatási rendszerbe való integrálás szempontjából (a jogi rendelkezéseknek megfelelően) - Szakmai módon bemutatni a gyermek kompetenciáira és teljesítményére vonatkozó információkat a komplex értékelésbe bevont szakemberek számára. - Felajánlani a gyermek számára egy megfelelő környezetet a feladatai elvégzésére, figyelembe véve a higiéniai normákat. - Képesnek lenni részt venni a feladatok előkészítésének felügyeletében, a szülői értekezleten és más iskolai tevékenységekben. <p>C2.2</p> <ul style="list-style-type: none"> - Felmérni a gyermek szükségleteit a tanulás kontextusban és biztosítani számára az eszközöket és a forrásokat ezek kielégítésére. - Megbeszélni a támogató csoporttal ezeket a szükségleteket. - Elősegíteni a gyermek értékelését az oktatási rendszerbe való integrálás szempontjából (a jogi rendelkezéseknek megfelelően). - Szakmai módon bemutatni a gyermek
C2.2 Gyermek szociális, iskolai vagy szakmai beilleszkedésének támogatása	
C2.3 Gyermek kísérése a tanulási folyamatban (társadalom elvei, normái és értékei)	
C2.4 Gyermek támogatása azon képességek és készségek fejlesztése során, amelyek szükségesek a felnőtt élethez (megfelelő nyelvezet)	
c2.5 Támogatás kérése azoknak a helyzeteknek a megoldására, amikor a gyermek nem tud alkalmazkodni a társadalmi élethez	
C2.6 Különleges figyelem fordítása a speciális kérdésekre egy életpálya választásakor	
C2.7 Fogyatékos gyermek gondozása és nevelése	

kompetenciáira és teljesítményére vonatkozó információkat a komplex értékelésbe bevont szakemberek számára.

- Felajánlani a gyermek számára egy megfelelő környezetet a feladatai elvégzésére, figyelembe véve a higiéniai normákat.

- Képesnek lenni részt venni a feladatok előkészítésének felügyeletében, a szülői értekezleten és más iskolai tevékenységekben.

- Biztosítani a gyermek számára, hogy beilleszkedjen egy társadalmi környezetbe a korának megfelelően.

- Elősegíteni az önállóság kialakítását.

- Biztosítani a megfelelő támogatást a társadalmi életbe és a közösségbe való beilleszkedés folyamán.

- Támogatni a gyermek aktív részvételét a társadalmi életben.

- Tiszteletben tartani a gyermek döntéseit a szabadidő felhasználására vonatkozóan.

- Hozzájárulni a gyermek előző kapcsolatainak megtartásához, ha ez a gyermek érdekében áll.

- Fejlesztani új kapcsolatok kialakítását a gyermek részére.

C2.3:

- Megmagyarázni a gyermeknek, a korát figyelembe véve, a társadalmi elvek, normák és értékek jelentését.

- Támogatni a gyermeket ezeknek az értékeknek a megszerzésében (az értékek tiszteletben tartása és alkalmazása).

C2.4:

- Azonosítani a gyermek képességeit és szokásait.

- Elősegíteni a gyermek képességeinek és szokásainak képzését.

- Azonosítani a gyermek verbális képességeit, és segíteni ennek elsajátításában.

C2.5:

- Azonosítani az inadaptáció helyzeteit.

- Segítséget kérni a támogató csapat tagjaitól.

- Betartani és alkalmazni azokat a megoldásokat és utasításokat, amelyeket közösen hozott a pluridiszciplináris

	<p>támogató csapattal.</p> <p>C2.6:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Segítséget nyújtani a gyermeknek azokban a kérdésekben, amelyek a szakma választására, illetve a képzésre vonatkoznak. - Együttműködni a gyermekkel a projektje fejlesztésében, a szakmai terület választásával kapcsolatban. - Együttműködni a vér szerinti szülőkkel és/vagy gyámmal a szakmai tevékenység kiválasztásában, a közép- és felsőszintű képzés kiválasztásában. - Támogatni a fiatalt, hogy munkát találjon, és önálló életet alakítson ki. <p>C2.7:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Gondozni és nevelni a fogyatékos gyermeket a gyermek specifikus szükségletei szerint.
--	---

3. Kompetencia egység: Kommunikáció a gyermekkel

KOMPETENCIA EGYSÉGBEN ÉRTÉKELT KOMPETENCIÁK LISTÁJA ÉS KOMPETENCIA MUTATÓK

Kompetenciák	Kompetencia mutatók
<p>C3.1: A gyermek korának megfelelő kommunikáció azonosítása és használata</p> <p>C3.2: A kommunikációs hiányosságok azonosítása és helyrehozatala</p>	<p>C3.1:</p> <ul style="list-style-type: none"> - A gyermek fejlődési stádiuma függvényében azonosítani a verbális és nonverbális kommunikációs képességeket. - A kommunikációban használt nyelvezet adaptálása a gyermek fejlettségi szintjéhez és szociális-nevelési színvonalához. - A nyelvezet használata során a lehető legnagyobb mértékben tiszteletben tartani annak a környezetnek a specifikumát, ahonnan a gyermek érkezett. <p>C3.2:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Használni a különböző stimulálási módszereket a gyermeknél, hogy azonosítsák az esetleges kommunikációs hiányosságokat. - Saját megfigyelésbe beépíteni a szakemberekből álló csoport tagjai által szolgáltatott elemeket. - Integrálni a hiányosságok korrigálási megoldásait a gyermekkel való kommunikációs folyamatba.

4. Kompetencia egység: Gyermek mindennapi életének megszervezése

KOMPETENCIA EGYSÉGBEN ÉRTÉKELT KOMPETENCIÁK LISTÁJA ÉS KOMPETENCIA MUTATÓK

Kompetenciák	Kompetencia mutatók
<p>C4.1 Gyermek szükségleteinek értékelése a mindennapi program adaptálásához.</p> <p>C4.2 Megvalósítandó tevékenységek azonosítása, tervezése és hierarchiába sorolása</p>	<p>C4.1:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Gyermek szükségleteinek azonosítása. - Tevékenységek és célok kialakítása a csoporttal együtt. - Célok és tevékenységek kialakítása azzal a céllal, hogy biztosítsák a gyermek védelmét, gyermek ösztönzése a mindennapi tevékenységek során. - Képesnek lenni (vagy tudni) betartani azokat a tevékenységeket, amelyeket a hivatalos dokumentumok írnak elő. <p>C4.2:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Tevékenységek javaslata a gyermek képességei/ismeretei és kora függvényében. - A szükséges időtartam becslése a gyermek képességeinek függvényében. - Rugalmas tevékenységi program kidolgozása, amely alkalmazkodni képes az esetlegesen fellépő új helyzetekhez - Rövid, közép és hosszú távú tervek kialakítása. - Program értékelése és igazítása a gyermek fejlődésének függvényében.

5. Kompetencia egység: Gyermek jogainak tiszteletben tartása

KOMPETENCIA EGYSÉGBEN ÉRTÉKELT KOMPETENCIÁK LISTÁJA ÉS KOMPETENCIA MUTATÓK

Kompetenciák	Kompetencia mutatók
<p>C5.1: Gyermek jogainak betartására vonatkozó utasítások összegyűjtése, és beavatkozás abban az esetben, amikor megszegik a gyermek jogait.</p> <p>C5.2: Gyermek jogainak betartása</p> <p>C5.3: Jogi, etikai és társadalompolitikai ismeretek alkalmazása</p>	<p>C5.1:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Informálódni a gyermek joginak tárgyában. - Informálnak maradni folyamatosan a speciális védelmi rendszernél a gyermek jogainak tárgyában. - Cselekedni a bizalom tiszteletben tartásának szabálya szerint. <p>C5.2:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Azonosítani azokat a helyzeteket, amikor a gyermek jogai sérülnek. - Segíteni a gyermeket abban, hogy a törvény által előírt jogok biztosítottak

	legyenek számára. C5.3: - Ismerni a jogrendszer alapjait, a törvényszövegek hierarchiáját, a jogi lehetőségeket és a törvények alkalmazását. Emberi és polgári jogok szabályai.
--	--

6. Kompetencia egység: Gyermekre vonatkozó iratok és eljárások kezelése

KOMPETENCIA EGYSÉGBEN ÉRTÉKELT KOMPETENCIÁK LISTÁJA ÉS KOMPETENCIA MUTATÓK

Kompetenciák	Kompetencia mutatók
C6.1 Gyermekre vonatkozó eljárások és iratok kidolgozásában való részvétel (iratok és jelentések elkészítése) C6.2 Gyermekre vonatkozó dossziék osztályozása és iratok megőrzése	C6.1: - Együttműködni a csoport más tagjaival a gyermekkel kapcsolatos eljárások és iratok kidolgozása során. - Teljes és folyamatos információk gyűjtése a gyermekre vonatkozóan, minden egyes gyermek specifikumainak függvényében (helyzet különlegességének megjelölése). - Felelősséget vállalni a gyermek esetében, azokra a helyzetekre vonatkozóan, amikor módosítani vagy kiegészíteni kell a gyermek iratait. - A kért jelentésbe beépíteni a valós és teljes információkat, a felhasználó igényei szerint (megfelelő nyelv használata). C6.2: - Osztályozni és rendezni a gyermek iratait a törvény által előírt titoktartásra és bizalmas kezelésre vonatkozóan. - Biztosítani a gyermek számára az irataiba való betekintést (például a gyermek élettörténetének könyve). - Felügyelni az őrzött iratok érvényességét, és megtenni a szükséges intézkedéseket a meghosszabbításokra.

7. Kompetencia egység: Gyermek épségének és biztonságának felügyelete

KOMPETENCIA EGYSÉGBEN ÉRTÉKELT KOMPETENCIÁK LISTÁJA ÉS KOMPETENCIA MUTATÓK

Kompetenciák	Kompetencia mutatók
C7.1 Kockázati helyzetek azonosítása	C7.1: - Azonosítani a kockázati helyzeteket, figyelembe véve minden egyes gyermek

<p>C7.2 Azon okok meghatározása, amelyek kockázati helyzetekhez vezetnek és megoldások javaslása</p>	<p>jellemzőit (a gyermek költözése előtt azoknak a kockázati helyzeteknek az azonosítása a gyermek szociális gondozója segítségével, amelyek a nevelőszülő otthonához kapcsolódnak; ugyanakkor egyéb kockázati helyzetek azonosítása, amelyek folyamatosan kialakulnak, mind a gyermek fizikai épségével, mind pszichikai és érzelmi fejlődésével kapcsolatban).</p> <p>C7.2:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Elemezni a kapott információkat a gyermek helyzetére vonatkozóan, a hatályos rendelkezéseket és a szociál-gazdasági kontextust azzal a céllal, hogy meghatározzák a kockázati helyzetek lehetséges okait. - Jelenteni az eset felelősségének a főbb okokat, amelyek kockázati helyzetekhez vezetnek, és a helyzetet elemezni a felelőssel. - Azonosítani megfelelő időn belül a lehetséges megoldásokat, hogy megoldják és/vagy elkerüljék a kockázati helyzeteket. - Biztosítani a környezet hozzáférhetőségét és biztonságát, és a baleset-megelőzést. Biztosítani a gyermekekre veszélyes termékek biztonságos tárolását.
--	---

8. Kompetencia egység: Szakmai kommunikáció

KOMPETENCIA EGYSÉGBEN ÉRTÉKELT KOMPETENCIÁK LISTÁJA ÉS KOMPETENCIA MUTATÓK

Kompetenciák	Kompetencia mutatók
<p>C8.1 Kommunikáció és együttműködés a családba helyezési csoport tagjaival</p> <p>C8.2: Külső szereplőkkel való kommunikáció</p> <p>C8.3: Részvétel a célok meghatározásában</p> <p>C8.4: A családba fogadási háló működésének jogi keretének megismerése és alkalmazása a gyakorlatban</p>	<p>C8.1 és C8.2:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Intézmény feladatainak és működésének azonosítása, amelyben dolgozik. - Megszerezni és tiszteletben tartani mindenki helyét, feladatát és felelősségét, megtalálni a helyet a különböző szereplőkkel szemben. - Részt venni a gyermek projektjének kidolgozásában és értékelésében. - Alkalmazni a bizalom fő elveit. - Elhelyezkedni a szociális védőrendszerben és megismerni a különböző intézményeket. - Adaptálni a saját kommunikációt a szolgálat által meghatározott szabályok függvényében a diszkréció megtartásában. Folyamatosan együttműködni a

	<p>pluridiszciplináris csoport tagjaival.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kérni a csoport tagjainak támogatását különleges helyzetekben. - Együtt dolgozni a csoport tagjaival az objektivitás és a fogékonyság alapján. - Informálni a csapat tagjait a gyermek helyzetének minden változásáról. - Átadni az adatokat optimális időn belül. - Figyelembe venni és betartani a szakemberek utasításait. - Alkalmazni az előírt technikákat és eljárásokat. <p>C8.4:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Informálni a hálózatot a családba fogadás motivációjáról és a specifikus szükségletekről.
--	---

9. Kompetencia egység: Munka a pluridiszciplináris csapatban

KOMPETENCIA EGYSÉGBEN ÉRTÉKELT KOMPETENCIÁK LISTÁJA ÉS KOMPETENCIA MUTATÓK

<i>Kompetenciák</i>	<i>Kompetencia mutatók</i>
<p>C9.1: Vér szerinti családra vonatkozó adatok elemzése, vagy az adott eset szerint egy másik család/személy elemzése</p> <p>C9.2: Szükséges eljárások azonosításában való részvétel, hogy megtartsák a kapcsolatot a vér szerinti családdal, vagy az adott eset szerint egy másik családdal/személlyel</p> <p>C9.3: Harmonikus kapcsolatok kísérése és fenntartása a vér szerinti családdal, vagy az adott eset szerint egy másik családdal/személlyel</p>	<p>C9.1:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Adatok objektív elemzése, együttműködés a gyermek esetéért felelősökkel (kiemelve a különleges kapcsolatot a gyermek/vér szerinti család vagy más személy között). - Törvényes szempontból elemezni a gyermek/vér szerinti család vagy más személy közötti kapcsolatok jellemzőit. <p>C9.2:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Együttműködni a pluridiszciplináris csoport tagjaival a szükséges eljárások azonosításában. - Megfelelő időn belül teljes és pontos adatokat szolgáltatni a gyermek kapcsolatáról a vér szerinti családjával vagy más személlyel. - Ajánlatokat tenni a kapcsolatok fenntartási módjaira a vér szerinti családdal vagy más személlyel. <p>C9.3:</p> <ul style="list-style-type: none"> - A dokumentumoknak megfelelően alkalmazni a pluridiszciplináris csoport tagjaival meghatározott eljárásokat. - Sürgetni a gyermek esetéért felelős személyt olyan problémákkal kapcsolatban,

	amelyek a folyamat végbemenetele során merülnek fel.
--	--

10. Kompetencia egység: Szakmai ismeretek és készségek fejlesztése

KOMPETENCIA EGYSÉGBEN ÉRTÉKELT KOMPETENCIÁK LISTÁJA ÉS KOMPETENCIA MUTATÓK

Kompetenciák	Kompetencia mutatók
<p>C10.1: Képzések kiválasztása és képzéseken való részvétel a specifikus képzési szükségletek szerint</p> <p>C10.2: Megszerzett ismeretek alkalmazása</p> <p>C10.3: Személyiségfejlődés elméletének és gyakorlatának megismerése</p>	<p>C10.1:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Felelős módon kidolgozni az egyéni képzési tervet. - Objektívan azonosítani a javítandó szakmai területeket. - Részt venni a munkaadó által kezdeményezett képzéseken azzal a céllal, hogy felismerjék a szakmai képességeket. <p>C10.2:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Alkalmazni a képzés során megszerzett ismereteket azzal a céllal, hogy növeljék a gyermeknek nyújtott szolgáltatások hatékonyságát és minőségét. <p>C10.3:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Megtanulni azokat a gyakorlatokat, amelyekkel csökkenteni lehet a stresszt és kezelni lehet a mindennapi konfliktusokat a saját esetben vagy a család esetében vagy a gyermek esetében. - Gondoskodni a saját, a család mentális egészségéről, és elfogadni pszichológus segítségét szükség esetén.

ÖSSZEFOGLALÁS

Bulgária:

Nehézségek: még mindig hiányzik a szakképesítés pontos meghatározása és szükségessége a gyermeknevelésben.

Előrelépések: A projekt nyomán egy adaptált képzési programot fognak kidolgozni, amely a kompetenciákra épül.

Perspektívák: operacionális program kidolgozása a humánerőforrás fejlesztéssel kapcsolatban, amely jelentős jogi, szervezeti és strukturális változtatásokat von maga után.

Magyarország:

Fellépő nehézségek: nincs kidolgozva a kreditrendszer nemzeti szinten és emiatt az igazolásokat és a részleges elismeréseket nem lehet a nemzetközi standardok szerint kiadni.

Elvégzett előrelépések: ki van egészítve a modulrendszer, több lépcsős képzésmodellt is kidolgoztunk, lehet ezt tovább fejleszteni és a magyar tervekhez igazodó más szakterületekhez és színekhez kapcsolódó továbbképzési rendszert is kidolgoztunk/ kidolgozás alatt van.

Előírt oktatás: a magyar jogszabály szerint, 60 órás nevelőszülői képzés.

Perspektívák: Kreditrendszert kidolgozni és ahhoz illesztve egységes továbbképzési rendszer kidolgozása.

Románia:

Nehézségek:

Minthogy Romániában már létezik a foglalkoztatási standard nevelőszülők számára, ez egyrészt előnyt, másrészt viszont hátrányt jelent.

Ráadásul a nevelőszülők képzésre vonatkozó törvényekben (felnőttképzésre és hivatásos nevelőszülői végzettségre vonatkozó specifikus képzésre vonatkozó törvények) levő különbségek további nehézséget jelentenek.

Ráadásul jelen van egy adott inercia, amely a Munkaügyi Minisztérium szabályozási perspektívájának köszönhető, amely gyakorlatilag az egyetlen alkalmazott szabályozás. Ezzel kapcsolatban figyelembe vettük – gyakorlatilag mindenütt – hogy ez az a mód, amellyel a szakembereket képzik.

A Foglalkoztatási Standard által előírt perspektívát és a felnőttoktatásra vonatkozó törvényeket úgy kell tekinteni, mint azt a módot, amely szerint MEG KELL valósítani a szakemberek képzését.

Megtett előrelépések

A Nevelőszülői Foglalkoztatási Standard és a francia Nevelőszülő cím összehasonlító elemzése azon román szakemberek csoportját, akik a projektben dolgoznak, arra a következtetésre vezette, hogy a két dokumentum tartalma kompatibilis. A különbségek csak a tartalmak bemutatásának vagy megszervezésének módjára vonatkoznak.

A román szakmai szektor úgy tartja, hogy a meglévő Foglalkoztatási Standard aktuális, a francia titulus transzferje Romániába szükségszerű és megfelelő a képzési programok fejlesztése szempontjából.

Nagyra értékeljük, hogy a referenciaprofil aktuális verziója ugyanakkor figyelembe veszi a francia dokumentum különlegességeit és specifikumait, de azokat az adatokat is, amelyeket a Nevelőszülői Foglalkoztatási Standard tartalmaz Romániában.

Támogatott oktatás

A nevelőszülők által azon kérdőívekben és megbeszélések során kifejtett vélemények/szükségletek között, amelyek az AFUE program első részében végeztek, egy igény nagy gyakorisággal jelenik meg: olyan képzési kontextusokat kínáljunk fel számukra, amelyek lehetővé teszik a nagy tapasztalattal rendelkező nevelőszülők tapasztalatának átadását.

Ugyanakkor nem könnyű eleget tenni egy ilyen szükségletnek, miután a fő ok az, hogy kevés olyan nevelőszülő van, aki képző is, és a megoldás a nevelőszülők képzési csapatában rejlik, így ki kell tűzni azt a célt, hogy bevezessék az ilyen nevelőszülőket a képzésbe, vagy hogy létrehozzanak esettanulmányokat vagy gyakorlati képzéseket.

Perspektívák

A képzési referencia profilt érvényesíteni kell gyakorlati eredményekkel. Emiatt fontosnak és szükségesnek tartjuk a program/képzési modulok ellenőrzését és értékelését, illetve azokét az eszközökét, amelyek az első tapasztalati képzésekhez kapcsolódnak.

Ugyanakkor ez a képzési szakasz után a gyermekek, a képzők és minden érintett személy képessé válik információk, vélemények és készségek fogadására, amelyek hasznosak lesznek a képzési kínálat javítására/gazdagítására, és „célzatosságára”.

A képzési kínálat felülvizsgálatának egy másik módja lehet a képzési program felosztása ECVET-re, az Európai Képzési Keretrendszernek megfelelően.

BIBLIOGRAFIA

Bulgária:

1. Gyermekvédelmi törvény
2. Szakképzési és szakmai képesítési törvény
3. A szakmák és beosztások országos osztályozási rendszere
4. Befogadó családnak jelentkezés feltételeire és engedélyezésére, a befogadó családok kiválasztására és elismerésére, valamint a náluk elhelyezett gyermek befogadására vonatkozó szabályozás, 2007
5. A szakoktatási és szakképzési ügynökség belső dokumentumai.

Magyarország:

„A gyermekvédelmi feladatot ellátó szervek szerepe és felelőssége a gyermekbántalmazás és elhanyagolás megelőzésére, és kezelésére” Egészségügyi, Szociális és Családügyi Minisztérium Módszertani füzet, Herczog Mária, Révész Magda, Mentuszné Terék Irén részanyagaiból összeállította *Katonáné Pehr Erika*. 2004. Bp., ESZCSM.

10 éves a gyermekvédelmi törvény <http://www.szm.gov.hu/main.php?folderID=16414>
149/ 1997. (IX.30.) Korm. rendelet a gyámhatóságokról, valamint a gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról

15/1998. számú NM rendelet a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről

1997. évi XXXI. törvény a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról

A serdülés vihara klinikus szemmel-Animula 2007.

Aronson, Elliot: A társas lény Akadémiai Kiadó 2008.

Az Esztergár Lajos Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat szakmai beszámolójából, valamint Baranya megye gyermekjóléti szolgálatának módszertani ellenőrzésének feljegyzéseiből adaptálva.

Az ombudsmani jelentések gyermekjóléti szolgálatokat érintő legfontosabb megállapításai és tanulságai, Család, Gyermek, Ifjúság; 2004/4.

Bagdy Emőke: Pszichofitness Animula Kiadó

Balavány György: Két anyával. Magyar Nemzet (MN mellékletek) 2006. 03. 18.

Barnes, Gill Gorell: Családterápiás sor. 2. Család, terápia, gondozás Animula

Bede Nóra – Vida Zsuzsanna: Sikertelen nevelőszülői kihelyezések. Család, Gyermek, Ifjúság, 2001. 3. sz.

Beöthy-Fehér László: Kimenet-szabályozás. (A gyermekvédelmi gondoskodás input oldala) Család, Gyermek, Ifjúság, 2004. 5. sz. 26-30. o.

Berg, Insoo Kim: Családterápiás sor. 5. Konzultáció sokproblémás családokkal Animula

Bowlby, John: A biztos bázis Animula Kiadó 2009.

Büki Péter – Negrea Vídia: Speciális szükségletű gyermekek gyermekvédelmi szakellátása. Család, Gyermek, Ifjúság, 2000. 2. sz. 36-37. o.

Büki Péter: Alapelvek és alapjogok a speciális szükségletű gyermekek és fiatalok ellátásának megszervezésében. Kapocs, 1. évf. 2002. 2. sz. 42-45. o.

Byng-Hall, John: Családterápiás sor. 9. Munkám családi szkriptekkel Animula 1995.

Chapman, Gary: Kamaszokra hangolva Harmat Kiadó 2007.

Családterápiás olvasókönyv-sorozat 1. rész Animula Kiadó 2001.

Cseres Judit: Az utógondozói ellátások vizsgálata I. Kapocs 2003/febr. II. évf.

Dr Filó-Dr Katonáné: Gyermeki jogok, gyermekvédelem HVGORAC Lap- és Könyvkiadó Kft.

Dr. Filó Erika – Dr. Katonáné dr.Pehr Erika: Gyermekvédelem, gyámügy. HVG-ORAC Lap- és Könyvkiadó Kft. Budapest 1998

Dr. Kálmánchey Márta: Nevelőszülőnél élő gyerekeknél előforduló pszichés problémák. Család, Gyermek, Ifjúság, 2001. 2. sz. 24-29. o.

Feuer Mária szerk.: A családsegítés elmélete és gyakorlata Akadémiai Kiadó 2008.

Fuller, Andrew: Nehezen Kezelhető gyerekek Scolar Kiadó 2009.

Fülöpné Andrékó Klára: A nevelőszülőknél élő gyermekek tanulási és magatartási zavarainak kezelési lehetőségei, illetve nehézségei a szakellátásban. Kapocs, 2. évf. 2003. 6. sz. 46-50. o.

Gáspár Károly: Gyermekvédelmi és gyámügyi kézikönyv. KJK KERSZÖV Jogi és Üzleti Kiadó Kft. Budapest 2003

Gyermekvédelmi szakellátás (Hallgatói segédanyag) Sz: Domszky András, NCSSZI Budapest 2005.

Habony Ferencné: Élet a születés után – Egy krízis-nevelőszülő másfél éve. Család, Gyermek, Ifjúság, 2003. 4. sz. 21-25. o.

Hanák Katalin: Társadalom és gyermekvédelem, Akadémiai Kiadó, Budapest, 1983., 15. o.

Herczog Mária: A gyermekvédelem dilemmái. Pont Kiadó, Budapest 1997

Herczog Mária: Együtt vagy külön Közgazdasági és Jogi Kiadványok

Herczog Mária: Gyermekbántalmazás

Herczog Mária: Gyermekvédelmi kézikönyv. KJK KERSZÖV Jogi és Üzleti Kiadó Kft. Budapest 2003

Kádas István: A nevelőszülői tevékenység ellátásának alkalmassági vizsgálata. (Módszertani segédanyag) Kapocs 2005. ápr. 44-50. o.

Kernberg, PF: Személyiségzavarok gyermek-és serdülőkorban Animula 2000.

Kothencz János: Rólunk...értünk I. Ágota Alapítvány, 2009. Szeged

Králné Szabó Piroska: Gondolatok a nevelőszülők és a vérszerinti szülők kapcsolatáról. Család, Gyermek, Ifjúság, 1999. 3. sz.

Kulcsár Mariann: A különböző gondozási helyen nevelkedő testvérek kapcsolattartásának tendenciái az alapellátásban. Kapocs, 2. évf. 2003. 6. sz. 40-45. o.

Lerner, Harriet: Hívatlan vendégeink Park Könyvkiadó

Mérei-Binét: Gyermeklélektan Medicina Könyvkiadó 2004.

Minuchin, Patricia: Krízisről krízisre Animula Kiadó 2002.

Otti Ernőné – Mitták Tünde – Herczegh Ágnes: Ideiglenes hatállyal elhelyezett gyermekek sorsának után-követéses vizsgálata. Család, Gyermek, Ifjúság, 2004. 4. sz. 20-27. o.

Payer Istvánné Balogh Ildikó: A vérszerinti kapcsolatok ápolásának esélyei a civil nevelőszülői hálózatoknál elhelyezett gyermekek esetében. Kapocs 2004. ápr. 60-64. o.

Pikó Bettina: Ifjúság, káros szenvedélyek L'Harmattan 2005.

Pincus, Lily-Dare, Christopher: Titkok a családban Családtér. sor. 18. Animula 2007.

Popper-Ranschburg: Szegény nők, szegény férfiak Saxum Kiadó

Popper-Ranschburg-Vekerdy-Herskovits: Jövők titka: a gyerek...Saxum Kiadó

Ranschburg Jenő: Rögök az úton Saxum Kiadó 2007.

Ranschburg Jenő: Szülők kis könyve Saxum Kiadó 2009.

Ranschburg-Vekerdy: Beszélgetések Park Könyvkiadó 2007.

Somfai Balázs: Kapcsolattartás hvgorac Lap-és Könyvkiadó 2008.

Strasser, Freddie-Randolph, Paul: Mediáció Nyitott Könyvműhely Sorozat 2008.

Szabóné Szilágyi Zsuzsa – Dr. Patkó Kornélia (szerk.): Segíthetünk? Praktikus útmutató a gyermekek és fiatalok egészségügyi és pszichés ellátásához, gondozásához. FICE magyarországi egyesülete, Bp., 2001.

Szexuális gyermekbántalmazás a családban , Animula

Szikulai István – Büki Péter: A gyermekvédelmi szakellátás intézményrendszere átalakulásának tapasztalatai. Belügyi Szemle 2002. 1. sz. 113-122. o.

Szikulai István: A magyar gyermekvédelem fejlődésének kulcskérdései – egy lehetséges szakmai stratégia lépései. Kapocs 2004. okt. 58-64. o.

Szöllősi Gábor: *Európai elemek a gyermekek szociális ellátásában és védelmében*. Magyar Jog, 1996/8., 486–490. old.

Szöllősi Gábor: Szociális és gyermekvédelmi jog. JPTE ÁJK Továbbképző Szekció, Pécs 1998

Tóth Judit Nikoletta: A gyermekvédelmi szakellátás helyzete a XX. Században. Központi Statisztikai Hivatal, Bp. 2004. 30. o. (+ 25 tábla)

Továbbiak: Deák Ferenc: Gyermekvédelem és reszocializáció. Új Ped.Szle, 1997..szept.

Tüski Anna: Külhoni módszerek hasznosítása a magyarországi gyermekvédelemben. Kapocs 2002. dec. 38-44. o.

Vajda Zsuzsanna: Neveléslélektan Osiris Kiadó 2005.

Veczkó József: Gyermekvédelem Nemzeti Tankönyvkiadó 2007.

Vekerdy Tamás: A pszichológus újra válaszol Sanoma Kiadó 2005.

Vekerdy Tamás: A szülő kérdez 2. Sanoma Kiadó 2008.

Vekerdy Tamás: Honnan? Hová? Holnap Kiadó 2007.

Vida Zsuzsanna: Nevelőszülőnél élő gyermekek kapcsolattartása. Kapocs 2003. ápr. 50-52.
Winnicott, Donald: A kapcsolatban bontakozó lélek Ú-M-K 2004.
Winnicott, Donald: Kisgyermek, család, külvilág Animula Kiadó 2000.

GYERMEKVÉDELMI SZAKELLÁTÁS

Az örökbefogadás hazai és nemzetközi gyakorlata - Család, Gyermekek, Ifjúság 2006/1. szám

Beöthy-Fehér László: Kimenet-szabályozás. (A gyermekvédelmi gondoskodás input oldala) Család, Gyermekek, Ifjúság, 2004. 5. sz. 26-30. o.

Bogár Zsuzsa (ford.): A gyermekek jogai hazai és külföldi örökbefogadás esetén. Család, Gyermekek, Ifjúság, 2001. 2. sz.

Bogár Zsuzsa: Kötődés örökbefogadó családokban. Család, Gyermekek, Ifjúság, 1999. 6. sz. 11–14. o.

Both Emőke: Mit kezdünk a titkokkal? .Család, Gyermekek, Ifjúság, 2003. 4. sz. 4-12. o.

Büki Péter – Negrea Vídia: Speciális szükségletű gyermekek gyermekvédelmi szakellátása. Család, Gyermekek, Ifjúság, 2000. 2. sz. 36-37. o.

Büki Péter: Alapelvek és alapjogok a speciális szükségletű gyermekek és fiatalok ellátásának megszervezésében. Kapocs, 1. évf. 2002. 2. sz. 42–45. o.

Csehák Hajnalka: Üzenet a zaciból. Kapocs 2004. okt. 46-53. o.

Cseres Judit: Darvas Ágnes – Mózer Péter: Kit támogassunk? Esély 2004. 6. sz. 64-95. o.

Domszky András – Büki Péter: Gyermekvédelem és gyógypedagógia, avagy különtámogatást igénylők a gyermekvédelem rendszerében. Educatio, 2001. 2. sz. 296–311. o.

Domszky András: A gyermekotthonok működésének szabályairól és követelményeiről. Módszertani levél. Országos Család- és Gyermekvédelmi Intézet, Bp., 1999.

Dr. András Júlía: Fokozott állami felelősség. Család, Gyermekek, Ifjúság, 2006. 1. sz. 63-69. o.

Dr. Balikó Márta: Az elhelyezési tárgyalás – a gyermek sorsrendezésének fóruma. Család, Gyermekek, Ifjúság, 2003. 5. sz. 22-29. o.

Dr. Deli Judit: Kinek az érdeke? Család, Gyermekek, Ifjúság, 2006. 1. sz. 31-35. o.

Dr. Kálmánchey Márta: Nevelőszülőnél élő gyerekeknél előforduló pszichés problémák. Család, Gyermekek, Ifjúság, 2001. 2. sz. 24–29. o.

Dr. Kovács Ágnes: Anya- és gyermekvédelem. Család, Gyermekek, Ifjúság, 1999. 5. sz. 2–10. o.

Dr. Semsey András: Hogyan segítsünk nekik? Kapocs, 1. évf. 2002. 1. sz. 40–45. o.

Fülöpné Andrákó Klára: A nevelőszülőknél élő gyermekek tanulási és magatartási zavarainak kezelési lehetőségei, illetve nehézségei a szakellátásban. Kapocs, 2. évf. 2003. 6. sz. 46-50. o.

Gáspár Károly – Drosztemné Kánnai Magdolna – Bán Gabriella: „Se veled, se nélküled”, (A gyermekek védelmének helye a hazai jogi és szociálpolitikai rendszerben) Család, Gyermekek, Ifjúság, 2004. 1. sz. 6-10. o.

Gyermekvédelmi szakellátás (Hallgatói segédanyag) Sz: Domszky András, NCSSZI Budapest 2005.

Habony Ferencné: Alkalmasság – felelősség. Család, Gyermekek, Ifjúság, 2003. 4. sz. 18-25. o.

Herczeg Rita: Gyermeki jogok gyermekotthonokban. Kapocs, 3. évf. 2004. 2. sz. 22-31. o.

Herczeg Mária: Családgondozás komolyan. Család, Gyermekek, Ifjúság, 2004. 4. sz. 4-5. o.

Herczeg Mária: Gyermekvédelmi kézikönyv. Bp., 2001. KJK-Kerszöv, Bp., 2001. 265. o.

Józsa Viktor: Kinek jó és kinek kell a gyermekotthon? Család, Gyermekek, Ifjúság, 2005. 5. sz. 18-27. o.

Kádas István: A nevelőszülői tevékenység ellátásának alkalmassági vizsgálata. (Módszertani segédanyag) Kapocs 2005. ápr. 44-50. o.

Kálló Éva (szerk.): Csecsemők és kisgyermek gondozása és nevelése intézetben. Csecsemőotthonok Országos Szövetsége, Bp., 1996.

Kerezsi Klára: Gyermek, család, társadalom. In: Szilvási Léna (szerk.): Gyermek - család - társadalom. Szociális munka gyermekes családokkal. Hilscher Rezső Szociálpolitika Egyesület, Bp., 1996. 25–55. o. (u.a.: Kerezsi Klára: A védtelen gyermek. Erőszak és elhanyagolás a családban. Közgazdasági és Jogi Könyvkiadó, Bp., 1995. 11–49. o.

Korbuly Ágnes: Alkalmasság – felelősség. (Az örökbefogadásra való felkészülés egyéni, konzultációs szakasza) Család, Gyermekek, Ifjúság, 2003. 4. sz.

Králné Szabó Piroska: Gondolatok a nevelőszülők és a vérszerinti szülők kapcsolatáról. Család, Gyermekek, Ifjúság, 1999. 3. sz.

Kulcsár Mariann: A különböző gondozási helyen nevelkedő testvérek kapcsolattartásának tendenciái az alapellátásban. Kapocs, 2. évf. 2003. 6. sz. 40-45. o.

Nagyné Erdély Ildikó: A gyermekotthoni gyámok családgondozással kapcsolatos tevékenységének tapasztalatai. Kapocs, 2. évf. 2003. 6. sz. 34-38. o.

Otti Ernőné – Mitták Tünde – Herczegh Ágnes: Ideiglenes hatállyal elhelyezett gyermekek sorsának után-követéses vizsgálata. Család, Gyermek, Ifjúság, 2004. 4. sz. 20-27. o.

Pulay Klára: Amit az örökbefogadók veszteségeiről tudni érdemes. Család, Gyermek, Ifjúság, 2006. 1. sz. 12-16. o.

Rácz Andrea – Szombathelyi Szilvia: Az édesanyák és gyermekeik számára nyújtott csecsemőotthoni ellátás. Kapocs 2002. okt. 46-49. o.

Rácz Andrea: Gyermekotthonokban dolgozók véleménye a szakmai munka tartalmáról. Kapocs 2005. dec. 54-64. o.

Szabóné Pluhár Bernadett – Szikulai István: Az utógondozói ellátás. Család, Gyermek, Ifjúság, 2002. 4. sz.

Szabóné Szilágyi Zsuzsa – Dr. Patkó Kornélia (szerk.): Segíthetünk? Praktikus útmutató a gyermekek és fiatalok egészségügyi és pszichés ellátásához, gondozásához. FICE magyarországi egyesülete, Bp., 2001.

Szikulai István: A magyar gyermekvédelem fejlődésének kulcskérdései – egy lehetséges szakmai stratégia lépései. Kapocs 2004. okt. 58-64. o.

Szikulai István: Beszámoló a gyermekvédelmi rendszerből nagykorúságuk után kikerült fiatal felnőttek utánkövetéses vizsgálatáról. Kapocs, 2. évf. 2003. 2. sz. 22-32. o.

Szilvási Léna: A felülvizsgálatok és a facilitálás. Család, Gyermek, Ifjúság, 1999. 1. sz. 5–9. o.

Szilvási Léna: Örökbefogadás-Identitás-Sajtó-Botrány - Család, Gyermek, Ifjúság 2005/1. szám 4-6. old.

Szöllősi Gábor: Hogy fogalmunk legyen róla... A veszélyeztetettség fogalma az amerikai gyermekvédelemben. Esély, 2000. 4. sz. 56–64. o.

Tüski Anna: Külhoni módszerek hasznosítása a magyarországi gyermekvédelemben. Kapocs 2002. dec. 38-44. o.

utógondozói ellátottak vizsgálata I. Kapocs 2005. febr. 46-57. o.

Varga András: A gyermekotthonok és a gyermekjóléti szolgálatok kapcsolatának alakulása – a gyámok szemszögéből. Kapocs 2005. aug. 60-64. o.

Vetrő Ágnes: Gyermek- és ifjúságpszichiátria, mentálhigiéné. JGYF Kiadó, Szeged, 1999.

Vida Zsuzsanna: A nevelőszülőnél élő gyermekek kapcsolattartása. Kapocs, 2. évf. 2003. 2. sz. 50-52. o.

Volentics Anna: Bűnelkövető fiatalok reszocializációs gondozása. Gyógyító pedagógia Medicina Könyvkiadó Rt Budapest 2004. 339-355. o.

Volentics Anna: Gyermekvédelem és reszocializáció. Nemzeti Tankönyvkiadó, Bp., 1996.

Volentics Anna: Nehezen nevelhető, inadaptált gyermekek a közoktatás és a gyermekvédelem intézményeiben. In: Dr. Illyés Sándor (szerk.): Gyógypedagógiai alapismeretek. ELTE Bárczi Gusztáv Gyógypedagógiai Főiskolai Kar, Bp., 2000. 602–628. o.

W. M. Zenz: Beavatkozás dilemmái gyermek-elhanyagolási ügyekben. Család, Gyermek, Ifjúság, 2003. 3. sz. 20-23. o.

Zsámbéki Eszter: A gyámi, gondozói tanácsadói munka tapasztalatai a fővárosi gyermekotthonokban. Család, Gyermek, Ifjúság, 2001. 1. sz.

AjÁnlott irodalom:

Abrudbányai Tímea – Katics Szilvia – Pesty Tamás – Tüski Anna: Családok átmeneti otthonai Hollandiában. Kapocs 2003. jún. 30-37. o.

Az örökbefogadás hazai és nemzetközi gyakorlata. Család, Gyermek, Ifjúság, 2006. 1. sz. (tematikus szám)

Balavány György: Két anyával. Magyar Nemzet (MN mellékletek) 2006. 03. 18.

Bálint Noémi: Lélektani szempontok: kérdések és dilemmák. Család, Gyermek, Ifjúság, 2006. 1. sz. 46-54. o.

Bede Nóra – Vida Zsuzsanna: Sikertelen nevelőszülői kihelyezések. Család, Gyermek, Ifjúság, 2001. 3. sz.

- Both Éva – Békés Zoltán: A fővárosi gyermekvédelmi szakellátás 2001-ben. Kapocs, 2. évf. 1. sz. 2003. február. 34–47. o.
- Büki Péter: Egyenlő esélyek – egyenlőtlen esélytelenségek avagy a többcélú – iskolai, diákotthoni vagy kollégiumi és gyermekotthoni feladatot ellátó – közoktatási intézmények 2004-ben. Fejlesztő Pedagógia, 17. évf. 2006. 1. sz. 17-22. o.
- Büki Péter: Speciális szükségletű gyermekek a gyermekvédelmi szakellátórendszer intézményeiben a 2000. évi felmérés alapján. Kapocs, 1. évf. 2002. 1. sz. 24–29. o.
- Csóky László: Egy új fogalom a gyermekvédelemben – a tervezési értekezlet. Család, Gyermekek, Ifjúság, 1999. 1. sz. 18-21. o.
- Dr. Aszmann Anna: A gyermekek egészségi állapota, egészséget befolyásoló magatartása. In: Dr. Aszmann Anna (szerk.): Egészségvédelem az oktatásban. Anonymus, Bp., 1999. 106–107. o.
- Elekes Zsuzsanna – Paksi Borbála: A gyermekvédelmi gondoskodásban részesülő fiatalok alkohol- és egyéb drogfogyasztása. Kapocs, 4. évf. 2005. 5. sz. 2-21. o.
- Európa Tanács Miniszteri Bizottság: A Miniszteri Bizottság 5(2005) számú ajánlása a részes államokhoz a gyermekintézményekben élő gyermekek jogairól. Család, Gyermekek, Ifjúság, 2005. 5. sz. 6-7. o.
- Farkas Adrienne: Államok. Magyar Nemzet (MN melléklet) 2006. 05. 13.
- Fehérné dr. Mészáros Ágnes: Iskolaérettség, iskolaéretlenség. Kapocs, 2. évf. 2003. 4. sz. (7. sz.)
- Habony Ferencné: Élet a születés után – Egy krízis-nevelőszülő másfél éve. Család, Gyermekek, Ifjúság, 2003. 4. sz. 21-25. o.**
- Hatvani Erzsébet – Papházi Tibor: A javítóintézet utáni életutak. Kapocs, 2. évf. 2003. 2. sz. 34-38. o.
- Herczog Mária: Bűnösök és büntetések. Család, Gyermekek, Ifjúság, 2004. 1. sz. 4-5. o.
- Horváthné Godó Mária: Kinek kellene a gyermekek? Család, Gyermekek, Ifjúság, 2006. 4. sz. 36-41. o.
- Kibicher Orsolya: A Down-szindrómás gyermekek örökbefogadása. Család, Gyermekek, Ifjúság, 2004. 3. sz. 20-23. o.
- Korbuly Ágnes: „Más” –e az örökbefogadott gyermek? Család, Gyermekek, Ifjúság, 2006. 1. sz. 17-20. o.
- Králné Szabó Piroska: Facilitálás a gyermekvédelemben. Család, Gyermekek, Ifjúság, 1999. 2. sz. 5-6. o.
- KSH Demográfiai évkönyv
- Mentuszné dr. Terék Irén: Gondolatok az örökbefogadással összefüggő eljárások jogi szabályozásáról. Magyar Közigazgatás, 1995. 10. sz.
- Mészáros Krisztina: Sikerek és buktatók az örökbefogadásban. Család, Gyermekek, Ifjúság, 2006. 1. sz. 21-27. o.
- Payer Istvánné Balogh Ildikó: A vérszerinti kapcsolatok ápolásának esélyei a civil nevelőszülői hálózatoknál elhelyezett gyermekek esetében. Kapocs 2004. ápr. 60-64. o.**
- Pukánszky Béla: A gyermekkor története. Műszaki Könyvkiadó, Bp., 2001.
- Rákár Natália: Egy család Pest megyéből – avagy „gyerekek a határon”. Család, Gyermekek, Ifjúság, 2004. 3. sz. 30-33. o.
- Szöllősi Gábor: Szociális és gyermekvédelmi jog. JPTE ÁJK Továbbképző Szekció, Pécs, 1998.
- Tóth Judit Nikoletta: A gyermekvédelmi szakellátás helyzete a XX. Században. Központi Statisztikai Hivatal, Bp. 2004. 30. o. (+ 25 tábla)**
- Vida Zsuzsanna: Nevelőszülőnél élő gyermekek kapcsolattartása. Kapocs 2003. ápr. 50-52.**
- Virágh Gábor: Mennyi időt töltenek a gyermekek a Fővárosi TEGYESZ Átmeneti Otthonaiban? Kapocs 2003. jún. 48-49. o.

Jogsabályok:

- 127/2002. (V. 21.) Korm. rendelet az örökbefogadást elősegítő magánszervezetek tevékenységéről és működésük engedélyezéséről.
- 133/1997. (VII. 29.) Korm. rendelet a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások és gyermekvédelmi szakellátások térítési díjáról és az igénylésükhöz felhasználható bizonyítékokról.
- 149/1997. (IX. 10.) Korm. rendelet a gyámhatóságokról, valamint a gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról.

4. 15/1998. (IV. 30.) NM rendelet (+ mellékletei) a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről
5. 150/1997. (IX. 10.) Korm. rendelet a nevelőszülői, a hivatásos nevelőszülői és a helyettes szülői jogviszony egyes kérdéseiről.
6. 1991. évi LXIV. törvény a Gyermek jogairól szóló, New Yorkban, 1989. november 20-án kelt Egyezmény kihirdetéséről.
7. 1997. évi XXXI. törvény a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról.
8. 235/1997. (XII. 17.) Korm. rendelet a gyámhatóságok, a területi gyermekvédelmi szakszolgálatok, a gyermekjóléti szolgálatok és a személyes gondoskodást nyújtó szervek és személyek által kezelt személyes adatokról.
9. 259/2002. (V. 21.) Korm. rendelet a gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltató tevékenység engedélyezéséről, valamint a gyermekjóléti és gyermekvédelmi vállalkozói engedélyről.
10. 29/2003. (V. 20.) ESZCSM rendelet a helyettes szülők, a nevelőszülők, a családi napközit működtetők képzésének szakmai és vizsgakövetelményeiről, valamint az örökbefogadás előtti tanácsadásról és felkészítő tanfolyamról.
11. 45/1997. (XII. 17.) NM rendelet az Országos Család- és Gyermekvédelmi Intézetéről, valamint a Család- és Gyermekvédelmi Szakmai Kollégiumról.
12. A házasságról, a családról és a gyámságról szóló, többször módosított 1952. évi IV. törvény.
13. 9/2000. (VIII. 4.) SZCSM rendelet a személyes gondoskodást végző személyek továbbképzéséről és a szociális szakvizsgáról.
14. 10/2003. (III. 27.) ESZCSM rendelet az Országos Gyermekvédelmi Szakértői Névjegyzékről.
15. 2005. évi LXXX. törvény a gyermekeknek a nemzetközi örökbefogadások terén való védelméről és az ilyen ügyekben történő együttműködésről szóló, Hágában, 1993. május 29. napján kelt Egyezmény kihirdetéséről.

Romániai:

- Autoritatea Națională pentru Protecția Drepturilor Copilului, **Drepturile Omului în Protecția Copilului - Ghid de Bună Practică**, București 2005.
- Bendit, René (edt), **LINII DIRECTOARE, METODOLOGII ȘI INSTRUMENTE PENTRU O ABORDARE ORIENTATĂ SPRE LUMEA REALĂ A SERVICIILOR PENTRU COPIII ÎN SITUAȚII DE RISC, DIN PERSPECTIVĂ SOCIALĂ ȘI PEDAGOGICĂ- Manual teoretic și practic pentru factorii decizionali și personalul din domeniu, elaborat în cadrul proiectului „Creșterea calității serviciilor destinate copilului care a săvârșit fapte penale și nu răspunde penal”**, Autoritatea Națională pentru Protecția Drepturilor Copilului, București 2009.
- **Romániai Foglalkozási Osztályozási Rendszer (COR)**, Munkaügyi, Családügyi és Esélyegyenlőségi Minisztérium, 2007.
- **Manual pentru implementarea Legii nr. 272/2004 privind protecția și promovarea Drepturile Copilului** - București: Vanemonde, 2006
- Shanti, George; van Oudenhoven, Nico, **Actori în îngrijirea familială substitutivă**, Autoritatea Națională pentru Protecția Drepturilor Copilului, București 2009.

A felnőttek szakképzésére vonatkozó nemzeti törvénykezés

- Az oktatási rendszerben zajló továbbképzésre vonatkozó rendelet (102/1998 sz., a 133/2000 sz. törvény módosításaival elfogadva).
- A felnőttképzésre vonatkozó rendelet (129/2000 sz.).
- 129/2000 sz. rendelet (a felnőttképzés alapja és referenciája Romániában)
- A 2005-2010-es továbbképzési stratégiára vonatkozó kormányhatározat (875/2005 sz.)
- 2004. augusztus 23-i, 4543/468 sz. miniszteri rendelet (mely a formálistól eltérő módon megszerzett szakmai kompetenciák értékelési és minősítési eljárását szabályozza).
- A nem a nemzeti oktatási rendszer keretében megszerzett képesítési – szakmai tapasztalat elismertetési – eljárást kezelő Munkaügyi, szociális szolidaritási és családügyi minisztérium 51/2007

sz. rendelete azon román állampolgárokra vonatkozóan, akik független munkavállalóként vagy alkalmazottként kívánják tevékenységüket végezni az Európai Unió egyik tagállamában, átültetve a román jogba az 1999/42/EK irányelv 8. cikkét.

- A szakképzési szolgáltatók engedélyezési eljárása
- A felnőttek szakképzésének képesítési metodológiája;
- Azon képesítések jegyzéke, melyekhez képesítési bizonyítvánnyal záruló képzési programok szervezhetők;
- A formálistól eltérő módon megszerzett szakmai kompetenciák érvényesítési és elfogadtatási eljárása, mely a formális vagy nem formális úton szerzett kompetenciák érvényesítését és elfogadását szabályozza.
- Az 53/2003 sz. törvény (Munka Törvénykönyve).

PARTNEREK

СОФИЙСКИ УНИВЕРСИТЕТ
"СВ. КЛИМЕНТ ОХРИДСКИ"

asociația
PARTENER
Grupul de Inițiativă
pentru Dezvoltarea Locală

ROUMANIE

BULGARIE

Université «St Kliment d'Ohrid» de Sofia (Promoteur du projet)

boul. Shipchenski Prohod 69 A, 1574 Sofia - Bulgarie
Tel 0035929706206
Fax 0035928722321
<http://www.fnpp.uni-sofia.bg>
Personnes de contact:
Nelly PETROVA - DIMITROVA (Email: npetrova_dimitrova@abv.bg)
Hristina OTZETOVA (Email: kristi_o@abv.bg)

Institut des Activites et des Pratique Sociale (SAPI)

Liulin planina 22, A, fl. 2, Bulgaria, Sofia 1606
Tel: 0035928524713
Fax: 0035929533147
www.sapibg.org
Personnes de contact:
Nadia STOJKOVA (Email: nstoykova@sapibg.org)
Yanitza NEDELICHEVA (Email: nedelicheva.yanitza@gmail.com)

Agence nationale pour l'éducation et la formation professionnelle (NAVET)

www.navet.government.bg
Personnes de contact:
Penka NIKOLOVA (Email: p.nikolova@navet.government.bg)

FRANCE:

Groupement d'Intérêt Public - Formation et Insertion Professionnel de l'Académie de Grenoble (GIPFIPAG)

5 rue Roland Garros, 38320 Eybens - France
Tel 0033456524641
Fax 0033456524650
<http://www.ac-grenoble.fr>
Personnes de contact:
Jean Noël PACHOUD (Email: jean-noel.pachoud@ac-grenoble.fr)
Catherine CHABOUD (Email: catherine.chaboud@ac-grenoble.fr)

Greta Nord Isère - Centre de formation continue

Tel : 0033474280486
www.gretani.com
Personne de contact:
Marianne CIVIDINO-REYNAUD (Email: mariette.cividino-reynaud@ac-grenoble.fr)

Greta VIVARAIS PROVENCE (Evalueateur)

Pôle Les Catalins Montélimar
Tel 0033475006126
Fax 0033671109554
Personne de contact:
Patrick NICOLAS (Email: patrick.nicolas@ac-grenoble.fr)

HONGRIE:

Université de Pécs (Hongrie)

Szántó Kovács János u. 1/b., 7633. Pécs - Hongrie
Tel 003672501500
Fax 003672251100
<http://www.pte.hu>
Personnes de contact:
Maria HUSZ (Email: husz@feek.pte.hu)

ROUMANIE:

Association PARTENER - le Groupement d'Initiative pour le Développement Local de Iasi

Str. Vasile Conta, nr. 42, 700106 Iasi - Roumanie
Tel 0040232217884
Fax 0040232270502
<http://www.asociația-partener.ro>
Personnes de contact:
Catalin ILASCU (Email: catalin@asociația-partener.ro)

Université «Alexandru Ioan Cuza» de Iasi

Bulevardul Carol 1 nr. 11, 700506 Iasi - Roumanie
Tel 0040232201028
Fax 0040232210660
<http://www.uaic.ro>
Personne de contact:
Contiu SOITU (Email: soitucontiu@yahoo.com)

Direction departementale pour la protection des droits de l'enfant Iasi

Strada Vasile Lupu, nr. 57A, Iasi, Roumanie
Tel 0040232477731
Fax 0040232279654
www.djpcd.ro
Personne de contact:
Florin ION (Email: florinion@djpcd.ro)

Az Európai Bizottság támogatást nyújtott ennek a projektnek a költségeihez.

Ez a kiadvány a szerző nézetét tükrözi, és az Európai Bizottság nem tehető felelőssé az abban foglaltak bármilyen felhasználásért.